

308956 వ్రతిది సమ ప్రకటించ బడును

VOL. 2. చెన్న పట్టణము 1917 సం. సెప్టెంబరు నెల 5 వ తేది బుధవారము No. 131
నంబరుము. 4. పి. అ. శ. నా. మ. సం. వ. త్ప. ర. భా. ద్ర. ప. ద. మా. స. బ. మా. త. చ. వి. 4. (నం. చిత్రకంక)

మిక్కిలి మనోహరముగ నువాసన 126
(రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)
ఇప్పటి కాలము నాచి కనుక గుర్రం, సాటి లేని మనోజ్ఞుడు నువాసన గలది.
ఆటో హులుగా, రాయముగాని, చెన్న పట్టణము సిద్ధము చేయబడిన కేల ఫన్ను సాదము.
నీ తువాలు కొన్ని టెంపులు చిలుకరించినచో, మనోజ్ఞుడు నువాసన నిస్తులగును.
ఈ క్రింది పోషణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న పైజా (అగ్గ) సీసా 1-2 రు 0-8-0
సగ్గరికము పైజా 1-2 రు 0-12-0
పేరొక్క పైజా 2 ,, ,, 1-4-0
పేరొక్క పైజా 4 ,, లేక 1/2 బేస్, ,, 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పలెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధుడు ప్రతిపాపులూ దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపై న, కాడ్ల నైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పంపింపుడు. ఈ ఆటో బహార్ యొక్క గలతాములను పరిశీలన చేయ గోరువా రీ దిగునవారికి వాసిచో ఆటో దిల్ బహార్ నువాసన కాడ్ల ఉచితముగ పంపుదురు.

బహుమతి! 5 రూ. ల నెలగల వాచ్. బహుమతి!!

ఈ చిత్రపుటలోగల సి. ఆర్. క్లక్ (వాయు అన్వీ) మాదేశపు 14 క్యూబిక్ గోల్డ్ పేటెండ్ నిబ్బులు ఫౌంట్ టైం పేనా, ఒక సిరాబుడ్డి, 1 నిబ్బు 1 క్లక్ పునో వెల రు. 5-0-0. ఈ పేనాను కొనువాడుకు పై చెప్పిన గడియారము ఒకటి ఒహుమతిగా యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ మార్కు కంపెనీ, (888) వైసలబాదు రోడ్డు, మదరాసు.

హెచ్. టి. మహమద్ అండు కో, [728] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.
కాశీలో నుండు అనేక పట్టు, జరి విచ్చిత్రముయిన మంచినస్తువులు వినుబహుచవుక గ సన్నయిచేతురు. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిమా వినచో తమకే తెలియగలదు.

సోల్ వజ్రం అంగో ఖాడియం ప్రాగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మానుసిదు బొంబయి.

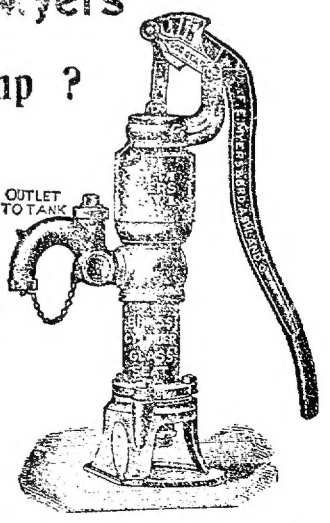
‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.
రాజధాని రసాయన ఎరువు కాలా (లిమిటెడ్)
662
పై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్టణం,
“ఈ, కోపు, ప్రతి, పొగతు, చెజ్, ఈటి మొదలగు మాగాణి ఖమ్మి, పండ్లకున్న, చుంప, ఫలకృత్తు ములకున్న, ముక్క తీయగలగులన్న పండ్లకు ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా కొనుగోవేసి విక్రయించుచున్నాను. ఇవి నున్నయు వీటిని విజయోగిందు భూములకు తిగిపట్టు తయారుచేయబడుటచే ఎరువులు కొనినలచిన వారి నాలూకు మామూలగాగల రసాయన కోపుకాలా ఉచితముగా పంపించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అనుసరించి సులభముగా నున్నాను. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మానాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తొలుగు, ఉరకం, కన్నడం, మళళాళం మొదలగు భాషలలో కలెక్షన్ ప్రచురించి అందులో ఎరువు వివరముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని ఏమికో న్యాయన ఉచితముగా పంపించుచున్నాను. వైచెప్పిన పత్రికను, ఇంకా ఎరువు వివరముగా ఇతర అశిములకున్న ఈక్రింది సుదరణించియిండు. వైచిలాసమున వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.
ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టువాక్కు నెం 12, మదరాస్.
Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

అమృతాంజనము
అన్ని వ్యాధులను నరహియ్యులేదు
చక్కని ఉచ్చిత సహా సీసా 1-2 వెల 0-8-0.
విలన్ ప్యా నూన్సును.
శిశువుల వ్యాధుల కొర
గోలును. నాయుపు
పోట్ల చిగ్గోను.
సునాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
పెన్నమాలోకిలచే కొండమాదేశముందు
ఉయ్యారోచేయబడు మంచుచుండు.
తీసిది విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము, డి. బొంబయి అండ్ మదరాసు.

నిర్మల మైన మలబారు రాయి
(కొబ్బరికల్లునుండి బట్టిదినపబడినది)
కొలంబో అరికవలెనె, ఇది మలబారు నిర్మలమైనది.
బహు నిర్మలమయినది. ఆరోగ్యకరమయినది.
డజను కాలుగాలను బుట్లగల పెట్టెలుగ అమ్మబడును.
విడి సీసాలు అమ్మబడవు.
యన్. పి. సారథి, అండు కో, (826) మదరాసు.

What is a Myers PATENTED Hand Pump ?
A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.
537 **K. B. Joshi & Co.,** 32, Hornby Road Fort Bombay.

దేశీయమహాసభావ్యవసంఘ నియమములు

ఈ నియమము బాబు బిషప్ చంద్రపాల్ గారి "ఆయుత బజారు" పత్రికా సంపాదకున కీ విధముగ వ్రాసియున్నాడు.

కలకత్తా దేశీయమహాసభావ్యవసంఘ నిటీకల జరిగిన నియమము బాగుగ నెల్లగును తెలియుటకు, దేశీయమహాసభావ్యవసంఘ నియమములను విధులను గూర్చియునుగ వ్రాసినయెడల లాభకరముగ నుండునని నా అభిప్రాయము.

ఎచ్చట దేశీయమహాసభ సమావేశమగునో, ఆ గ్రామముననే ఆహ్వానసంఘము సమకూడును. దేశీయమహాసభ జరుగుటకు తగిన యేర్పాటులగు గావించుటయు, అనగా ప్రతినిధులకును, ప్రేక్షకులకును నివాసములను తగిన స్థలముల నేర్పించుటయు, వారికి వలయు భోజనసదుపాయములను సమకూర్చుటయు, ఈ సంఘమువారు నెరవేర్చవలసిన విధులు. ఇట్లు ఆహ్వానములగు నుండుటయే యీ సభవారి ముఖ్య భోగ్యము.

ఆహ్వాన సంఘము దేశీయ మహాసభయొక్క అంతర్భాగము కావలెను. ఆహ్వానసంఘస్థులైన మాత్రమున మీరు దేశీయమహాసభ విషయవర్తమంగు పాగొనవలెనుగాని, తమ వొట్ట నిచ్చుటకుగాని అది కావలెను. ఆహ్వానసంఘ స్థులు మహాసభలో పాల్గొనవలయునని యున్నయెడల యే కర్తవ్యమునండి ప్రతినిధిగా రావలయును.

ఈవిషయములను నవనూ జ్ఞాపకముచేయించువలె, ఆహ్వాన సంఘమువారు దేశీయ మహాసభవారి కార్యములను గాని, విధానములను గాని మార్పు మొనరింపజాలదనని స్పష్టపడగలదు. అందుచే, నొక అపరాధాన్వేషణకాఖోద్యోగము దేశీయ సభాభిప్రాయముల నంగీకరించి, చందా చెల్లించినయెడల, నాతని ఆహ్వానసంఘమున చేర్చుకొనుటకు నా కట్టి అధ్యంతరమును గానరాదు.

ఈ ఆహ్వానసంఘము చేయుచున్నయెడల, తన కొక అధ్యక్షుని నెన్నుకొనుటయే. దేశీయ మహాసభా ప్రారంభమున ప్రతినిధుల నాహ్వానించి, వారలను తమ అధ్యక్షుల నెన్నుకొనుటకు కొరకుయే యీతని ముఖ్యకర్తవ్యము. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని, కలకత్తా మెరీపులో నిర్వహించును. మెరీపు, ప్రజల యిష్టముచేపున సభ గావించును. ఈతడు మెరీపు అగుటచేగాక, యొకపాటు డగుటచే సభాకార్యచర్యయందు పాల్గొనట కిది కారణము గలదు. ఆవిధముగ నే ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు దైనిందిమాగ్నమున నీతియు మహాసభలోని విషయవర్తయందు పాల్గొని సభాకరములేదు.

దేశీయమహాసభాధ్యక్షుని నెన్నుకొనుటకు ఆహ్వానసంఘమునకు కొంత అధికారము కలదు. కాంగ్రెసు సంఘములచే నెన్నుకొనుటయే అధ్యక్షులగు ఆహ్వానసంఘమువారు నిరాకరింపవచ్చును. కాని, ఈ సంఘమువారు అధ్యక్షుని నెన్నుకొనుటకు గాని, నియమించుటకు గాని మీరులేదు. కాంగ్రెసు సంఘములలో నెన్నుకొను అధ్యక్షులను గోరవారిలోనే మీరి నియోజనముండవలయును. కాని యే కారణముచేత నైనను మీరు ఆనేక కాంగ్రెసు సంఘములచే నంగీకరింపబడినవానిని అధ్యక్షులుగ బహుశానక గోయినయెడల, ఈ నియమము అభిలషించి దేశీయమహాసభా స్థాయిసంఘమువారిందగ్గులంబ బడును. అందునైన వారి తీర్మానము నెల్లగును అంగీకరించి తీరవలెను.

కాన, ఈ నియమము మనము బాగుగ నాలోచించినయెడల, ఆహ్వానసంఘమున సభ్యులుగ నుండువారి కట్టి అధ్యంతరమును కలగజేయు టననగరమని తెలియకపోదు. కాని, దేశీయ మహాసభా కార్యములకు భంగకరముగ నుండకుండునట్లు, కాంగ్రెసు విధానముల నంగీకరించినవారే సభ్యులుగ నుండవలెనని నియమముంచబడినది.

నాకు తెలిసినంతవరకు, నియమించుచు నొసంగి కాంగ్రెసువిధానముల నంగీకరించిన వారెల్లగును ఆహ్వానసంఘమున చేరగలదని, కాంగ్రెసునియమములబట్టి, యెట్టి నిబంధనములను లేవు. నేను న్యాయవాదినిగాను. కాని, 21 సంవత్సరములనై ననునుగలవారు కాంగ్రెసు విధానముల నంగీకరించి, చందా మొసంగినవారు ఆహ్వానసంఘమున చేర్చుకొనవలెననియెడల, వారు కొల్పోవారిని న్యాయమును ప్రసాదించ గోరవచ్చునో, లేదో న్యాయవాదులు తెలుపుదురుగాక! ఈవై నియమముల నుపసరించినవారెల్లగును ఆహ్వానసంఘమున చేరవచ్చును.

కడచిన గురువారమునాడు ఇండియన్ అసోసియేషన్ సభవనమున జరిగిన సమావేశములోని కార్యములనుగూర్చి చెప్పించునపుడు, ఎలరు నీ విషయముల జ్ఞాపకముచేయించుదురుగాక.

ముస్తాబాదా స్వరాజ్యసమితి.

ముస్తాబాదా అను గ్రామము కృష్ణాజిల్లాలోనిది. అది చిన్న గ్రామము. బెజవాడకు రైలుమార్గ 8 మైళ్లు దూరము. ఈ గ్రామమునందు కడు భాగ్యవంతులైన కమ్మవారు గలరు. కాని వీరలయందు కడులు ఏమిడి ఈ గ్రామము వికాసవర్తము లేకయుండినది. ఈ గ్రామమునందు కొద్దికోజుల క్రిందను ముగ్గురిచే ఒక స్వారాజ్యసమితి స్థాపింపబడినది. ఈ స్వారాజ్య సమితి పత్యున 2-9-1917 తేదీన ఒక పురజుల బహిరంగ సభ జరిగినది. ఈ సభలోని వారందఱు తమ కడులమీది సభకు వచ్చిరి. పురజులు లగు బొబ్బాపర్తి వాడు గుడు గారు, బొబ్బాపర్తి ముగ్గు గారు, గరిమెళ్ల వాగయ్య గారు, స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శి శంకర్ మోకటేశ్వరరావుగారు కడయాల చంద్రయ్యగారి స్వామివారు, డి.వి.ఎస్. సమస్తవర్తములవారు, సమస్తకడుల వారు సభకు వచ్చిరి. ఇదియు గాక బెజవాడ నుండి అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు, మంచాల మోకట సుబ్బారావుగారు, సింగరాజు మోకట సుబ్బారావుగారు, కొమ్మ పున్నయ్యగారు, గోపేటి లక్ష్మీనారాయణగారు మొదలగువారు సుమారు 80 మందిపాడ ఈ సభకు వచ్చేసిరి. మరయు మారంపల్లి, నున్న, రామచంద్రపురము, పునమత్త పట్టణము, సావరగూడెము, రొయ్యూరు, నిడమరూరు, గన్నవోము, అకిరిపల్లి నూజివీడు మున్నగు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములవారు సుమారు 100 మంది పాడ సభకు వచ్చుచేసిరి. మొత్తముపాడ సభయందు సుమారు 600, కేక 700 మంది ఉండిరి. బెజవాడలో న్యాయవాదిగ నున్న మంచాల మోకట సుబ్బారావుపంతులు బి. యే. బి. యల్. గారు గ్రామసాధిపతిగా నుండుటకు ముస్తాబాదా స్వరాజ్యసమితి అగ్రాసనాధిపతిగా గను, బి. కేశవరావుగారు ఉపసాధిప, శంకర్ మోకటేశ్వర రావుగారు తీర్మానమును సోపించి సభ్యుల కకతాళ భ్యములు చెలరేగ సుబ్బారావుపంతులు గారు గా సనాధి పత్రికము వహించిరి వారి ప్రారంభోపన్యాసమును స్వరాజ్యమక దొరతనమువారికి వ్యతిరేక ద్యమను ని కొందరు ప్రయవడుచున్నారనియు, అట్లు దొరతనము వారికి ఎన్నడును వ్యతిరేకము గానేదనియు, దొరతనము వారే భారతీయులకు సకాలములో స్వరాజ్య మొసంగును మని వాదనము చేసియున్నారనియు, ఇప్పుడున్న భిన్నాభిప్రాయము ఎంతవర్తంలో స్వరాజ్య మొసకవలెనను విషయమై మాత్రము కలదనియు వారుచెప్పిరి. పిమ్మట చెన్నరావుగారు నందలి స్వరాజ్యసమితియొక్క అంధ్రదేశకార్యదర్శి యగు గాడిచర్ల హరినాథ్యర్థుల రావుగారు "స్వరాజ్యము" అను విషయమై గురువరదాకవ్యయలతో నుపన్యసించిరి. తండ్రి వివిధముగ కుమారునికి కత్తిగొట్టి కలిగినప్పటికిని సుపూర్ణస్వాతిల్లె మీయ నిచ్చగింపజే ఆతరుననే దొరతనమువారుపాడ ము సభ్యుల మైసప్పటికి స్వరాజ్య మీయ నిచ్చగింపరు అని చెప్పిరి. మరయు మనకు వచ్చుగాదని ఒక అవ్యంతరము మనవ్యతిరేకులు చెప్పుచున్నారు. ఇంకానుకు 18 వ శతాబ్దమునందు హర్షమెంటు ఏర్పడినప్పుడు, 1876 వ సంవత్సరమునందు కండాదేశమునకు స్వరాజ్యమియ్యబడినప్పుడును ఆయాదేశములలో చదువుకొన్నవారు మనదేశీయన చదువుకొన్నవారికంటె చాల తిరువ్రతుండిగ నుండినను చెప్పిరి. జెలిపములు వృద్ధిచేయవలయు నన్ను, విద్య వృద్ధియై వ్యాపింపవలె నన్ను రయితులస్థితి బాగుండవలెనన్ను మనకు స్వరాజ్య మత్వావశ్యకమని చెప్పిరి ఈ గ్రామమునందందుకు స్వరాజ్యసమితిలో చేరవలెనని హెచ్చరించిరి. తరువాతి అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు బి. యే. బి. యల్. స్వరాజ్యముయొక్క ఆసక్తికలిగినూర్చి ముచ్చటించు అందగును కడులను మాన ఏకగ్రీకుముగా స్వరాజ్యము కోరవలయునని చెప్పిరి. పిమ్మట కాల్ నెనువారును, ముగ్గులు సంఘమువారును కలిసి జాయంటుగా ఏర్పరచిన స్వరాజ్యనిధానమును ఈ సభవారు అంగీకరించుచున్నారు అను తీర్మానము ఏకగ్రీకుముగా సభవారి సమ్మతిని బడసినది. తదనంతరము మంచాల సుబ్బారావు పంతులుగారి అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసినది. వీరి ఉపన్యాసముందు పూర్వము మనదేశీయనందు రాజ్యము ప్రజలచేతులలో నుండిదనియు, నిటీకల అట్టి స్వరాజ్యము నశించెననియు మనము స్వరాజ్యమునకు పూర్తిగా తగుదుననియు, పట్టణములలో వారు పల్లెలలోని వారిని వెనుకనుండి ప్రోత్సాహపరచినతిక్కు స్వరాజ్యోద్యమ మంత కీ గ్రామముగా వ్యాపింప నేరదనియు అందరను స్వరాజ్యసమితిలో చేరవలెననియు చెప్పిరి. పిమ్మట శంకర్ మోకటేశ్వరరావుగారు ఉపన్యాసమునకును, అగ్రాసనాధిపతి కిని వందనము లర్పించుచు వారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించిరి.

1, 8 తేదీల పత్రికలు చూడుడు.
పుదుక్కోట స్టేట్ లాటరీ
త్వరపడు! (స్టేటుశాంక్షనుకాబడినది) త్వరపడు!!
పుదుక్కోటలో 14-9-17 తేదీన ముగియును.
21 9-17 వ తేదీన లాటరీ నిలువబడును.
టిక్కెట్లు 1-కి రు 2-0-0 చొ॥ 5000 టిక్కెట్లు 10,000 361 బహుమతులు; రు 700 లు మొదలు 7-12-0 వరకు; విన్నపములకుగ బంతుపెట్టబడును.
టిక్కెట్లు కావలసినవారు సొమ్ము వెంబనే జి. నుండరేశ అయ్యగారు బి. ఏ. ఎల్. టి.
No. 7. Thumbu Chetty Street, MADRAS.
కుగాని
P. Krishnamurthi Aiyar B. A. B. L.,
Vakil Pudukotah.
కుగాని పంపవలయును.
N. B. బహుమతుల సొమ్ము గుర్తబులుపు పోస్టాఫీసు కార్యమునర్హి కట్టాల రూపమునగాని, కేక కమిటీవారు తీర్మానించు కీటినిగాని యివ్వబడును.

వేలపు నోటీసు.
మానవ్య ముచిటికల్లు కావలయు సమగు మంతుల సుబ్బారావుగారు అందు సమ్మతము జట్టి పుచ్చుకొని జట్టి పుత్తరా వ్రాయించి యిచ్చిన బాపతువారి చలానుకీ చేసుకొని వార మాకాలీ డబ్బాలలో మానవ్య బిల్లుపున్న బాపతు వారు కేలయలగల క్రూడాయలు డ॥ 200 రెండువందలు డబ్బాలున్నా, బెజవాడ కావరమ్ము ఆకుల రాజు శ్రీ వేణుగోపాల రైసు మిల్లువారు జట్టి పుచ్చుకొని జట్టి పుత్తరా వ్రాయించి యిచ్చిన బాపతు చలానుకీ చేసికొనుచు మాకాలీ డబ్బులలో నిల్వపున్న బాపతు నే 4 గల క్రూడాయలు డ॥ 200 రెండువందల డబ్బాలు జమలా న్నా వందల డబ్బాలు ప్టి పుచ్చు రెండు లాట్లుగా 12-9-1917 సం॥ బుధవారము నాయుత్రిము గు 4 నాలుగుగుంటలు లగాయతు 6 ఆంగుంటల వరకు ఏలూరులో మూ రైసు మిల్లు వద్ద వేల వేయించబడును గనుక కావలసిన వారు నచ్చి చాలరాదుకొని చాల బామువడి పిమ్మట పాట మొత్తంలో 4 వ రు సొమ్ము భరావతు కట్టి రుకతి సొమ్ము నాలు తేదీ లగాయతు బాపతులో జలలోగా ముచ్చి నాలు ఖాయ కడ్డవారు కాల్ డబ్బాలు తేచ్చి సమ్మ డెలియ చేసుకొని వలెను, ఆలా జాగించువయెడల భరావతు సొమ్ము తిరిగి యివ్వబడవలెను. సమ్మ మాకడలచిన వారు సాలకా ము వగు గాని ముంకుగా గాని వచ్చి చూచుకోవచ్చును.

Table with 2 columns: Date (2-9-1917) and Details (Maha Seshi Sakti Naganabhumathi, etc.)

ఆత్మజ్ఞానా.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి
దగ్ధమును సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీగారుచర్చ గ్రంథికర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. వి. వి. చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0
మనజుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలయము
పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు

In sorrow and sympathy my thoughts fly across the sea to my Sisters in India that beautiful land which I have twice visited and love so well. I send you this to do homage to a very brave Soldier of the Empire who died for you and for us in the glorious fight for truth and freedom against tyranny and broken faith.

Henry D. D.

విచార సానుభూతి భరిత భావములతో నాయాలోచనలన్నియు సముద్రముల దాటి, నేనురెండుసార్లు దర్శించి గాఢప్రేమతో ప్రేమించుచుండిన సుందరభూమియగు భారతవర్ష దేశమునందలి నా సోదరీమణుల చెంగటకు పోవుచుండును. లోకమున సత్య స్వాతంత్ర్య సంరక్షణమునకును వాస్తవ అధర్మ నిర్మూలనమునకును జరుగుచున్న మహా సంగ్రామమున మాకొఱకును మీకొఱకును ప్రాణముల గోల్పోయిన మహావీర్య శౌర్య ప్రతాపసంపన్ను డగు మనసామ్రాజ్యసైనికునికి శారవము నెనర్చుటకు దీనిని (ఈధాయాపటమును) మీకు బంపుచున్నాను. (సంత.) మేరీ మహారాణి.

దాదాభాయి నారోజీగారి చిత్ర పటము

మొదటి స్టూడెంటు హోములో నివసించు, క్రైస్తవ కళాశాల విద్యార్థులు కీర్తిశేఖరులు, దేశ సేవాధురంధరులు, అభినవ భీష్ములు అగు దాదాభాయి నారోజీగారి చిత్రపట మొకటి వ్రాయించి, దానిని ఎస్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిచే నైనను లేక మా. వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిచే నైనను బహిష్కరణము గావించునెంచిరి. కాని, క్రైస్తవకళాశాలాధికారులేమి కారణమునో, స్పష్టమగు గాని, పిట్టెండ్రు గారు గాని యొక రధ్యక్షులుగనుండి మరియొకరు పటమును బహిష్కరణము చేయవలెననియు, ఇక నెవరును ఈ పనిని చేయరాదనియు నుడిచిరి. అంత విద్యార్థులు ఆత్మగౌరవముతో ఆ మహానీరుని పటమును గోఖలేహాలునకు బహుమానముగ సేపించిరి. ఇందులకు నిష్పటిదినమున సాయంకాలము 5-30 గంటలకు గోఖలే హాలులో డాక్టరు ఎస్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సెక్ గోపునభ గావించబడెను. భవనమంతయు విద్యార్థులతోడను, స్వాయపానులతోడను, ఈపాధ్యాయులతోడను నిండిపోయెను:-

అంత స్టూడెంటు హోము విద్యార్థుల పక్షమున ఈ చిత్రపటము నంగీకరింపు దని, హోమురూలు సమితి అధ్యక్షులగు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారిని కోరుచు సెక్ లేఖ చదువబడినది.

అంత అయ్యగు గారులేచి, విద్యార్థులు ఇట్టి కార్యమును చేసి తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుట ప్రశంసార్హమని నుడిచిరి. దాదాభాయిగారి జీవనమున ప్రాముఖ్యమునందలి విషయము నిలుపడె. నాగు నమ్మిన విషయములను తమ జీవిత కాలమందంతటను సుంతైక స్మరణము లేవండగ క్రియాపూర్వకముగ ననువర్తించవలెనని. వీరొకపర్యాయ మొక మాట ను జెప్పి, దాని సెక్ సారి మున్న జేందించుకొనలేదు. మా బామా గారు 19 గు ను సభ్యుల సంస్కరణముల నామోదించిన వానియ్యు, వారి టీవల, ఆ సంస్కరణములు మిగుల సర్వసాధిక వ్రాయబడినవి చెప్పట బాగు లేదని అయ్యగు గారు నుడిచిరి. తరువాత దాదాభాయి గుణగణముల వర్ణించి, సభలో మండూతర ఘట్టము చెలంగుచుండ అయ్యగు గారు నాలోజీపటమును బహిష్కరణము గావించిరి.

తరువాత సి. జే. తేలంగు గారు లేచి దాదాభాయిని గూర్చి యొక గంభీరపద్యము సేపించి, సభ్యుల నానందాన్ని నోలరాడించిరి.

జాత్యభివృద్ధి వృద్ధులయొక్కయు యువకులయొక్కయు ఆన్యోన్య సమ్మేళనమువినా నాధారపడి యుండును. పెద్దలు మౌనదర్శకులు గావలెను. యువకులూ మౌన సురణముగ వర్తించి, తమ ప్రయత్నముల ఫలము గావించుకొనవలెను. ప్రాచీనకాలమున మనదేశములో, బ్రాహ్మణుడు నడపిన రీతి త్కత్రియులు వర్తింపుచుండినయు, త్కత్రియులు ధర్మానుసరణవర్తనులుగ నుండునట్లు బ్రాహ్మణులు చూచుచుండి రనియును వక్తలు చెప్పిరి. బ్రాహ్మణ, త్కత్రియు గుణనమ్మేళనము తరుచుగా గానరాదనియు, పరకురామునియందు త్కత్రియుగుణ మెక్కుడుగను, భీష్మునియందు బ్రాహ్మణగుణ మధికముగను గానరచ్చుచుండెననియు, కాని నాదాభాయి యం దీ రెండును సంధర్భముగ సమ్మేళన మందినవనియును వీరు నుడిచిరి. వీరియందుత్సాహమును, సకల విషయజ్ఞానమును మెండు.

వీరిజీవితమునుండి మనము నేర్చుకొన వలసినవిషయములు నాలుగలవు. దేశోద్ధరణమునకు విద్యయే మూలకారణమనియు, అందు శ్రీవిద్య అత్యవసర మనియు వీరు గ్రహించి, అందులకై శక్తివంశలేక కృషిసల్పిరి. మరియు, వీరు ఆకాలముననే భారతదేశము మిగులదస్త్రితయిండున్నదని గ్రహించి, అంగులకు కారణము, దేశమునుండి విదేశమునకు ధన చుసారముగ పోవుటయే యని నిశ్చయించిరి. దేశమొక్క దుస్థితికి ఆర్థిక దుస్థితి గతులే కారణమని నమ్మి, దానినిరూపనే తపరాజకీయ భావముల నాధారము చేసియుంచెను. హిందూదేశ రాజకీయ పాలనా విధానము మార్పుజేందవలయును. అందుచే నాతడు సామాన్యమునకు సుగ్రాహ్యమగురీతిని "స్వరాజ్య" సందేశమును, 1906 సంవత్సరమున ప్రకటితము గావించెను. (కిరతాశేష్యులు). ఈమాట ప్రతిపల్లెటూరివానికిని సుగ్రాహ్యము. ఇక వీరకు స్వరాజ్యము నాత్యుపాయముగ నుంచినొని తృప్తిజేందక, దానిని క్రియాపూర్వముగ పరిణమింప జేయవలయుననియు, అది చేకూరునోమ నునిగంతయు కృషి సల్పుచుండవలయు ననియును బోధించెనని వక్తలు చెప్పిరి.

తరువాత అధ్యక్షులులేచి, తేలంగుగారికి సభనారి పక్షమున నమస్కృతు లొనర్చుచు "స్వరాజ్యమున" మాట భారతీయులకు సుగ్రాహ్యమగునట్లు "హోమురూలు" అను పదము ఆంగ్లేయులకు సుబోధకమై యున్నదని నుడిచిరి. స్వరాజ్యశేష్యమునుగూర్చి ఆంగ్లేయులుభయపడుట కామాటయే వారికి తెలియకుండుటయే కారణము. తరువాత ననేక పర్యాయపదములు వాడుకలోనికి వచ్చినవికాని స్వరాజ్యమనినను, వలసరాజ్యమువంటి స్వపరిపాలన మనినను, హోమురూలు అనినను భేదములేదు. తరువాత అయ్యగు గారు నాదాభాయి పత్రిక జీవనముననుసరించి వర్తింపవలయు నని యువకులను హెచ్చరించిరి.

మండూతరధ్యక్షులతో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రపత్రికా గ్రాహకుల కొక లాభము.

ఆంధ్రపత్రికను వెప్పించు నాంధ్రదేశ గ్రంథాంశా గారముల కన్నిటికి నాంధ్ర సుభాషితర్థ భాండా గారము లనడగు "వివిధ పద్యగుచ్ఛము, కింకరాబాదు కితావళా నము" అను గ్రంథములు ఒక అకా తపాలాబిళ్ళ నంపినచో సుచితముగా సేపంగలదును. కొలది ప్రతులు మాత్రమే కలవు కాన భాండా గారములకుం బంపంగా మిగిలినయెడ, నిడి చందాదారులకుం గూడెం బంపబడును. వలయునాచు చివుకుల అప్పయ్యశాస్త్రి, చివుకులవారివీధి, కింకరాబాదు, అని వ్రాయవలెను.

సెన్సియనుల విషాదము.

వార్తాసంఘమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. - దుర్విద్యవంతులగు సెన్సియనులకు సాయమొనర్చుదని మిత్రులం డలివారి నందరిని సెన్సియా పత్రికకు కోరుచున్నది. సెన్సియా దేశస్థితి అంతయు చాల విషాదకరముగ నున్నది. శత్రువులు పంటనంతను కొల్లగొనిరి. తిరుటకు నాయునుకొక పోట్టయలు న దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. పాలులేక నేలకొలది పట్లలు చనిపోవుచున్నాను. నిష్పంధానమున నుండుండిన 80 వేల సెన్సియనులు, బంటిలుగ జేయబడిన సెన్సియనులు ఆస్తియూ హంగరీలో మృతినొందిరి.

ఆంధ్రసోదరుల కొక విజ్ఞాపన.

ఇంగ్లాండులో హైందవజాతి కార్యదర్శిగా వ్రేసే మాం దిగువన ఉన్నదేశమున రాజకీయ పరిస్థితుల గమనించి రాజ ప్రతినిధిగా వ్రేసే గవర్నరు జనరలు మొదలుగాగల ప్రధాన రాజ్యాధి కార్యాలయ రాజ్య తిరిగి విధానముల ముచ్చటించి ప్రజలచేతనే నడపించుటకు విషయముల నాకర్షించి రాజ్యాం గవిధానములందు కొంగవలసిన మార్పులనుగూర్చి పార్లమెంటులో నడుచు విశ్లేషణయొక్కని చునదేశమునకు స్వల్పకాలము లో రావలయును. వారములపై ప్రాయములు దేశజనల ఆదర్శములను ఆశీర్వాదుల కనుకూలములుగా నుండుటకు భారతీయులు విశేష ప్రయత్నములు చేయవలయునట స్పష్టము.

ప్రస్తుతము భారతమున నేర్పడియున్న రాష్ట్రములు సవిభజనాపాతన మిశ్రమములగుటచేత దేశజనలలో జాతీయభావము పుట్టించుటకుగాని, రాజకీయసాంఘికకార్యకర్తలకును సహకారములగు ప్రాజాపిత వర్తకమును సమకూర్చుటకుగాని, పరిశాలనను పూర్వముగ చేయుటకుగాని మునుకూలములుగా నుండలేదనియును భావలననగించి రాష్ట్రముల నేర్పరచినగాని అట్టి ప్రయోజనములు లభింపజాలకయును, ముఖ్యముగ సాంప్రదించుటలనులను వెక్కిరియించుచున్న రాష్ట్రముగ చేయు ప్రాజాపితకములనును ఏటేను ఆంధ్రప్రదేశ్ సభలందు తీరుమాములు చేయబడి గౌరవమువారికి నివేదించుచున్నది. కాని యింకను దొరతనమువారు తమ ముఖ్యభావమును తెలిపియుండలేదు. ఆంధ్రదేశమున ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ మవశ్యకమను విషయము మాత్రము గౌ. భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు చెన్నపురి శాసనసభలో చర్చకు తెచ్చినవిషయం ప్రజాప్రతినిధుల చేతులు ఆరుమాటాపై ప్రాయములై యున్నది శ్రీ వెంకటంతు ప్రభువుగారు కొన్ని ప్రతికూలభావములు, నుడువులుచేత జయమునకు మారదని తలచి శ్రీ వెంకటపతి రాజుగారు తాము ప్రతిపాదించిన విషయము అప్పటికి సంక్షేపముచేసి యూరకుండిరి ఇంతకు మించిన ప్రయత్నములు సాగియుండ లేదు. ఆంధ్రోద్యమ మిప్పటికి ఆరుసంవత్సరములనుండి ప్రారంభింపబడి ఆంధ్రజనుల హృదయముల నాకర్షించుచున్నది. ఆంధ్రోద్యమలో ప్రముఖులగు వారు సంకల్పము భావప్రసక్తులగు రాష్ట్ర నిర్మాణ మావశ్యకమని మహాసభలలో వక్కాణించియున్నారు. సంఘదేశమువారు సహితము జంబాయి రాష్ట్రమునుండి తమ దేశమును విడగొట్టి ప్రత్యేక సింధురాష్ట్ర మేర్పరచుటకు కొంత ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. ఓడ్రులుగూడ ప్రత్యేక రాష్ట్రము నభిలషించుచు, ప్రతిసంవత్సరము సభల నాదించుచున్నారు.

శ్రీ మాంతుగారు ఈసభ్య ఇంగ్లాండులో ప్రజాప్రతినిధిగా ఉండునందు ప్రసంగించుచు హైందవదేశము సంతయు వెక్కిరి స్వపరిపాలనా రాజ్యముగా చేయుటకు వీలుగాదనియు దేశమునంతయు స్వపరిపాలనా స్వతంత్రములుగల ప్రత్యేక ప్రత్యేక రాజ్యములుగా నిభజించి అట్టి రాష్ట్రములకు మంతయు సోకక పామువాయక రాజ్యాంగమునకు ననుబంధించునట్లు చేయుట చరయాదర్శనమునట్లు వక్కాణించియున్నారు. స్వపరిపాలనావిధానమునదేశమున నెలకొల్పుటలో ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రములను విడిచిపెట్టి మాత్రం రాష్ట్రములనుగూడ నిర్మాణము చేసి వానికన్నిటికి ప్రత్యేకమగు రాజ్యాంగ స్వాతంత్ర్యమును నొంగకలయునను శిక్షణము స్పష్టపరచినారు. కాబట్టి స్వపరిపాలనా విధానమునకు రాష్ట్ర విభజనముగూడ అవశ్యకమని సోపానమైనట్లు శ్రీ మాంతుగారు యిట్టి ప్రాయము తెల్లడియినది. ఇదివరకు మనకు రాజప్రతినిధిగా నుండి శ్రీ హర్షిందీ ప్రభువుగారును ఈ యాశయమునే 1911 సంవత్సరమునందలి తమ రాజకీయ తేఖడుం దుదాహరించుచున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సభలో తీరుమానించుచున్న ఆంధ్ర రాష్ట్ర తీరుమానునకు మూలములగు రాష్ట్రవిభాగము, రాజ్యవిభాగ కౌమియలు ప్రస్తుత హైందవ దేశ రాజ్యాంగమునకు ప్రధాన స్థాన ములకరించిన మాంతుగారును భగ్యా రాజప్రతినిధిగా వ్రేసే హర్షిందీ ప్రభువుగారును ప్రతిపాదించినది గాన, సరియును ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్రములను సంస్కరించి మాత్రం రాష్ట్రముల నిర్మాణము చేయుటలో భావననుసరించి రాష్ట్రము లేర్పరచవలయునని ఆంధ్రప్రదేశ్ సభవారు ఆంధ్ర రాష్ట్ర తీరుమానులో స్పష్టపరచుచున్నారు. ఇట్లు భావననుసరించి రాష్ట్రము లేర్పరచుట

ములసహితము శ్రీహర్షిందీ ప్రభువువై నడిచిన రాజకీయ తేఖడుండు నూచించిన అంశమే. ఈ విషయము రాజ్యాంగము లోని ప్రధానపురుషుల యామోదమును పొందిన దగుటచేతను శ్రీమాంతుగారు మనదేశమునకు దేశంబున నెలకొనే రాజోపుచున్నార గనుక ఈ సమయమున మనము స్వపరిపాలనావిధానము లో టుగ భావ ననుసరించి రాష్ట్రముల పునర్నిర్మాణ మావశ్యక మని తెలియజేయుచు ఆంధ్ర రాష్ట్రము నిర్మాణముచేయుట ముఖ్యముగ నవసరమని జాతులకు ఆంధ్రజనులందరు ప్రత్యేకముగ సాంప్రదించునట్లు సమావేశము గావించి తమ తీరుమానును వ్యక్తపరచి ఆంధ్రులపక్షమున కొందరి ప్రముఖులను ప్రతినిధులుగా నేర్పరచి శ్రీ మాంతుగారికి ప్రత్యేకాంధ్రప్రదేశ్ సభా తీరుమానును నివేదించునట్లు నిర్మాణముచేసి శ్రీమాంతుగారికి ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతినిధుల నకు ప్రయత్నముచేయుం అవశ్యకము. మహాత్మాగృహ్యమగు నీ సమయమున మనకు విద్యుత్తమగు నీ కార్యము నుపేక్షించితిమేని మనకు కార్యసిద్ధి యగుట దుష్కరము.

గుంటూరు

కొండ వెంకటప్పయ్య

కార్యదర్శి,

ఆంధ్రప్రదేశ్ సభా స్థాపితోపసంఘము

హోమయూలు పతాకము కేసు.

నేను విచారణ ప్రారంభము కాగానే నేను సాక్షుల నెవ్వరిని విచారణచేయ నవసరము లేదని ఫిర్యాదీల న్యాయవాది బాధ్యులు స్పష్టముగానుడిచిరి. పోలీసు నూపర్నంటు సాక్ష్యము పుచ్చుకొననని ఆయన తెలిపెను. ఎన్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారును సి. వి. వేంకట్రామయ్యగారును వి. ఆర్. సమంతుగారును సుబ్రహ్మణ్యపంజేగారును విరలదాసు నేలు గారును సింహాగారును వరదాచారిగారును సాక్ష్య మిచ్చిరి. హోమయూలు సంఘమునకు తాను కార్యదర్శినియు సభలకు చాలమంది బ్రాహ్మణేతరులు వచ్చుచుండు రనియు, బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును వైషమ్యములు లేవనియు హోమయూలు ఉద్యమమును వ్యాప్త మొనరించుటకు పతాకములు, చిహ్నములు, వెండింటులు మున్నగువానిని పలువురు పయోగించుచున్నారనియు హోమయూలు పతాకము నెత్తినందుల కెవ్వరు నాక్షేపించలేదనియు కన్నరెన్ను జరిగినపుడు చాల హోమయూలు పతాకము తెత్తబడెననియు 2-8 వేల మంది వచ్చిరినియు వారిలో 100-కి 80 మంది బ్రాహ్మణేతరులనియు సోదరభావము చెలగననియు ఆ సభకు పోలీసువారు డిప్టీ మేజిస్ట్రేటును వచ్చిరినియు ఎవరను పతాకమును గూర్చి ఆక్షేపించలేదనియు వివేంకటమ్మగారు మున్నగువారు నివసించు గృహము తనదనియు అచట పతాకము నెత్తినందుల కెవరు నాక్షేపించలేదనియు మొదటిసాక్షి నుడిచిరి. వీరిని మా|| నరసింహయ్యగారును మండేరి రామయ్యగారును బాధ్యులు స్పష్టముగాను పరీక్షించిరి. ఆరుపచ్చనల్లము మహమ్మదీయులకును రక్తక్షణము హైందవులకును సూచకము. హిందూమహమ్మదీయసమ్మేళనమును నూచించుటకే ఈ పతాక మేర్పరచబడినది. అని ఆయన నుడిచిరి.

రెండవసాక్షి.

మండలసభలో చేయబడిన తీర్మానములు బ్రాహ్మణుల వలనను బ్రాహ్మణేతరుల వలనను ఏకగ్రీవముగ చేయబడెను. భిన్నాభిప్రాయములే లేవు. హోమయూలు సభలకు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులును గూడ వచ్చియుండిరి. మండలసభవారును బ్రాహ్మణేతర సభవారును చేసిన హోమయూలు తీర్మానములలో భేదమేమియునులేదు. వివేంకటమ్మగారిమందిరము బ్రాహ్మణవాదలో సమర్థమునకు దూరముగ నున్నది. చుట్టుప్రక్కల యిండ్ల వారందరూ సంపన్నులు అని వీరు నుడిచిరి.

మూడవసాక్షి - సమంతుగారు

నేను అయ్యగారితో ఉదక మండలమునుండి వచ్చితిని 24 - పతేది నుండియు కోయంబు త్తూరులో నున్నాను. శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు వ్యాసవిలాససభనమున హోమయూలు పతాక మెత్తబడినది. సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు దింపవేయబడినది. శనివారమునాడు రాత్రి 12 గంటలకు లాంతరు ఎత్తబడినది. అదివారము నాడు రాత్రి గూడ వెలిగింప బడినది. పతాక మెత్తబడదని ఎవ్వరును అయ్యగారితో చెప్పలేదు.

నేను నిరంతరముచట నేయుంటిని. ప్రజలుగుమిగూడ లేదు. (ఇచట నిత డిజిటల్ పోలీసువారు జరిపినచర్చకు వివరించెను) పతాకములను దింపినపుడు కలవరము ఏమియును కలుగలేదు. ఉదక మండలములో గూడ పతాక మెత్తబడెను తొందర ఏమియును కలుగలేదు. పాశ్చాత్య యుద్ధోగి బలిమిని పతాకమును లాగెను. ఉత్తరువులు మువ్వరిలో నెవ్వరికిని ఆంధ్ర చేయుట లేదు. పతాకమును కొయ్యను దింపిన తరువాత ఇదిగో ఉత్తరువని సబుషన్ సెక్టరు బల్లమీద కాగితముల నుంచి నేను అయ్యగారి గృహకృత్యములను పరీక్షించుచుండును. నాకు లక్షిరూపాయల విలువగల సాత్తు గలదు. అని సమంతుగారు నుడిచిరి.

మూడవసాక్షి.

సాంజేగారు:— నేను బ్రాహ్మణేతరుడను. నేను 8 వత్సరములనుండి సాంఘిక మతి విషయములలో పని చేయుచున్నాను. హోమయూలు వైద్యశాల నేర్పరచితిని. నేను హోమయూలులను నేను చాలమంది ధనకులకు కుటుంబ వైద్యుడనుగా నున్నాను. అని వీరు వై సాక్షుల వలననే పతాకమున కయిష్టు లేవరును లేని నుడిచిరి.

విరలదాసుగారు.

రావుసాహేబు విరలదాసు నేలుగారిని (తిరువూరు) నరసింహయ్యగారు విచారణచేసిరి. నేను జిల్లాబోర్డు సభ్యుడను. దొరతనమువారే నన్నెప్పుడును నియమించుచుండురు. నేను మండలసభకును బ్రాహ్మణేతర సభకును గూడ వెళ్లి యున్నాను. వివాదములు లేవు. 15 ఏండ్లనుండి నేను జిల్లాబోర్డులో సభ్యుడనుగా నున్నాను. పతాకమువలన తొందరలేమియును కలిగినట్లు నే నెరుగను.

సింహాగారు

నే నీయుద్ధమున వైద్యశాలలో సబు లెప్టి నెంటుగా ప్రాప్తు స్థాండర్సు ఈజిప్టుదేశములలో పనిచేసితిని. ప్రస్తుతిము వివేంకటమ్మగారిబసయందే నివసించుచున్నాను. నేను బ్రాహ్మణేతరుడను. అయ్యగారును బ్రాహ్మణేతరులే. బ్రాహ్మణేతరులకు హెచ్చుచుండి అయ్యగారిపట్ల గౌరవము కలదు. పతాకమును దింపనచ్చిన పోలీసువారు తుపాకులను వెలుపలనుంచి సన్నీలను పట్టుకొని లోనికివచ్చిరి అని సింహాగారు చెప్పిరి.

వరదాచారిగారు.

నాకు రు 288 లు జీతము. మాబాంకి ఆరోగ్యస్వామి పిళ్ళగా రభ్యుత్తులు. ఇద్దరుముగ్గురు బ్రాహ్మణేతరులు కార్య నిర్వాహకవర్గమున నున్నారు. బ్రాహ్మణేతరుల తొందరలేమియును లేవని వీరు నుడిచిరి. పిట్టల మా|| నరసింహయ్యగారు మున్నగువారు నిర్బంధితుల పక్షమునను స్పష్టముగా ఫిర్యాదీల పక్షమునను వాదించిరి. 4 వ తేది సాయంకాలము 6-30 వరకును విచారణ జరిగినది. మరునాటికి వాయిదా వేయబడినది.

వెండి నెగుమతి చేయగూడదు. — ప్రస్తుతము వెండి ధరనిశేషము హెచ్చియుండుటవలన వెండి రూపాయలను, వెండి సామానును వైదేశములందు విక్రయించు వ్యాపారము లాభకరముగనుండునని తోచుటవలన నట్టియోగులుతులను చేయరాదని హిందూదేశ దొరతనమువారు త్రువుజేయుతీర్మానించిరి. స్వదేశ సంస్థానముల కెగుమతిచేయుటలో నీయుత్తరువు పయోగింప బడదు. ప్రయాణికులు దారిలో ఖర్చుల నిమిత్తము తీసికొని పోవు సం దర్భమునను, నావికాధికారులు నౌకలలోని పనివాండ్రకు కూలీల చెల్లించు నిమిత్తమును తీసికొనిపోవు సందర్భమునను ఈ ఉత్తరువు ననుసరించి శిక్షింపబడదు. కాని ప్రయాణికులు ఒక్కొక్కరు నూరు రూపాయలకంటె నధికముగను, నౌకల యజమాను లొక్కొక్కరు వేయిరూపాయలకంటె నధికముగను నగదును తీసికొని పోగూడదు. హిందూదేశమున కంపబడిన వెండిని లండను ధరకంటె నూటికి ఆయిదుమంతులు తక్కువధరకు పుచ్చుగొనుటనుగూడ వారు మానివేసెదరు. జులై 11 వ తేదీనుండి ఇప్పటివరకును యెగుమతి చేయబడిన వెండినిగూర్చి యిప్పటి శాసనము ననుసరించియే కార్యక్రమము జరుపబడును. జులై 11 వ తేదీని హిందూదేశములోని వెండిని దిగుమతిచేయకుండ శాసించబడెను. ఈ క్రింది మూడువిధములవి మాత్రము దిగుమతి జరుగవచ్చును. (1) హిందూదేశ దొరతనమువారి నాణెములు (2) దొరతనమువారిపక్షమున దిగుమతి చేయబడిన వెండి (3) లై సెన్సుపొందినవిదట దిగుమతి చేయబడిన వెండి. ఇప్పటిలో హిందూదేశమునుండి విశేషముగా వెండిని ఎగుమతిచేసిన హిందూదేశమునం దున్న వెండి లెక్కిపోయినాణెములవిలువకు చేటు వాటిల్లును. గనుకను, హిందూదేశము నుండి పంపబడిన వెండివలన హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు హిందూదేశ దొరతనమువారి నిమిత్తము వెండిని కొనుటతో పోటీక నిల్పును గనుకను, వెండి నధికము గాకుండ శేసి నాణెముల జేయవలయునభిప్రాయముతో నీ యుత్తరువు లాగుబడెను.

స్వామి స్థాన వార్తలు

చెన్నై స్వామి స్థాన వార్తలు:— కోర్టు మాడకజడ్జిగ నియమింపబడిన కోడండ రామానుజులు నాయకుగారు నిన్నటిదినము (4-9-1917) దయమున చార్జి పుచ్చుకొనిరి.

తిరుమనాపల్లి సినియల కేసు:— కేసు విచారణ పూర్తియైనది. ఆబ్జర్వేషియేషన్ (8) వ ముద్దాయి షన్ ముగ ముక్తి (7) ఆర్డర్ అందన్ (9) ఆర్డర్ మొదలి (12) ఆర్డర్ (14) మేన్ నాడర్ (15) ముత్తు వీరప్ప (19) అను వారలు విడుదల కాబడిరి. వీరిపై నేను మోపబడలేదు. మిగిలిన 12 గురిపైని నేరము మోపబడినది.

వెండిగిన్నె దొంగతనము:— తిరువల్కేటి నల్లతెంచి మొదలివీడ్లో గాథామున్న రామానుజపిళ్ళ గారింటినుండి దొంగ పార్థసారధి మొదలి అనునదిను పిళ్ళగారికి దొంగిలించి ను మారు 50 రూ॥ లు విలువగల వెండిగిన్నెను అపహరించి దాని నొక మార్కాడికి అమ్మి జూరకప్పుడు పోలీసువారు పొందినట్లు కొని కేసుచేసిరి. ఇదిగతము యిట్టి నేరములను 4 టిని నేరస్థుడు గావించినందున వాని కప్పటికేసులూ 1 సంవత్సరము కఠిన శిక్ష విధింపబడెను.

తైసికిల దొంగతనము:— గత ఏప్రిల్ నెల 2 వ తేదీన 7 వ భాగపు కానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు డేవియలు గారు టంకనాల వీధిలోనున్న టీకాడెపోజు బోయి తమ వైకిలను బయట విడచి లోకకెల్లీ తీగి కచ్చుపుట్టి బండి మాయమయ్యి ననియు, దానిని రంగస్వామిస్వామి అనునదిను తీసికొనిపోయె ననియు వారిపై కేసు చేయబడిన దనియు వ్రాయబడినది. నిన్నటిదినమున (4-9-17) కేసువిచారణ జరిగినది. రంగ స్వామిస్వామిపై నేను మోపబడి 3 మాసముల కఠిన శిక్ష విధింపబడినది.

హోమయ్యల పతాకము కేసు ఉపోద్ఘాతము:— హోమయ్యల పతాకములను తమ ఇండ్లలో కట్టినందుకు ఎస్. ఎస్. వెంకటరమణయ్యులు ఎం. నరహరేంద్రయ్యులు గానరు ఈకోర్టు మేజిస్ట్రేటుగారు పతాకములను తీసివేయమని ఆజ్ఞాపించిరి. వారు పతాకములను తీసివేయమని కంగీరొందక బోవుటయే గాక ఏ ఆర్టు ఏనెక్ష్నల ప్రకారము తమ కార్యాజ్ఞ యొంగక బడినో అని సోద్యోగి కావెనని. కేసుచేయటకు బ్యూరము ఆర్టు నెక్ష్నల సోద్యోగి కావో ఆగ నో విచారించుట ప్రారంభింపబడినది.

హిందూల ప్రకారము కృష్ణాజిల్లా కోర్టునుండి చేయబడిన ఆఫీసు:— ఒక వివరంతువు తనకుమార్తెల అనుమతివిడచి మిగిలిన కుమార్తెలకుమారులకు తనయాకదాస్తిని యిచ్చివేయగా హిందూల ప్రకారమాదానము చెల్లదనిగది కాదని అపీలువాదులు అనిరి. వివరంతువు తనకుమార్తెల అనుమతివిడచి మిగిలినకుమార్తె కొడుకులకుచ్చుటచే అనుమతిచ్చిన కుమార్తెలుగూడ తమ కాయాస్తియందు ఆ కేలే కేలే కేలే చుట్టెలి కుమారులకు గాని శుక్కుగారి కుమారులకు గాని యిచ్చుటకు అంగీకరించినట్లు ఆగును. కాబట్టి వివరంతువు తన కాయాస్తిని యిచ్చివేయటం చెల్లదని ఆపీలు ప్రతివాదులు వాదించిరి. హైకోర్టువారు ఆపీలు ప్రతివాదులకు అనుకూలముగ తీర్మానించిరి.

అనాయచే హత్యగావించుట:— ఉయ్యూన్ లేక పొన్ను సామి అనునతడు సుమారు 2 సంవత్సరములకు పులయతోటయందు పనిచేసి కొంత ప్రవృత్తిగొంది పిచ్చుట తన స్వగ్రామముగు తిరుచనాపల్లికి వచ్చెను. తనయన్న తన భార్యతో కృత్రిమరీచెననియు అదపిల్ల పుట్టినదనియు విని అతడన్నవై గల అనాయచే తన కుమారుని తనయన్న కుమారుని గూడ నొక దినమున తిలలుపగులగొట్టి చంపెను. తిరుచనాపల్లి జడ్జిగారియొద్ద కేసుచేయబడగ తాను హత్యగావించు నమయమున తనకు గతి భయము గలిగినదని అతడు వాదించెను. పొన్ను సామికి మతి భయము కలుగలేదని జిల్లా మెడికలు ఆఫీసరుగారు చెప్పిరి. దీనిపై హంతకునికి ద్వీపాంశరవాస శిక్ష విధింపబడినది. తిరుచనాపల్లి జిల్లా కోర్టువారి తీర్మానముపై హైకోర్టులో ఆపీలు చేయబడినది. హైకోర్టు వారు నేరము స్థిరపరచుటయే గాక హంతకునికి శిక్ష విధించిరి.

విద్యార్థి పోస్టరీ గావించుట:— తలచేర్లలో కె.టి.చంగు నంబయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు పోస్టరీగారిని 2 రూపాయలు చేబదులు యిచ్చి ఒక ఉత్తము వ్రాసి నట్లుక ఉత్తమును ధనికుడగు ఒక నాయరు విద్యార్థి కల్పించి అకల్ప: ఉత్తమును పోస్టరీగారి కచ్చెను. పోస్టరీగారు తన మునమ్మి రూపాయలను విద్యార్థి స్వారా పంపిరి. తరువాత తాను 10 గంటలకు కోర్టులో కలుసుకొనవచ్చును నేను బదులు పంపిన రెండ రూపాయలమీద ముట్టినవా అని పోస్టరీగారు నంబయ్యరుగారిని అడిగిరి. రూపాయ లేమిటి అని నంబయ్యరు గారు తెల్లబోయి చూచుచుండెరి. అప్పుడు పోస్టరీగారు సరిగిన దంతన నంబయ్యరుగారితో జెప్పిరి. వా రిరువురును వెంటనే విద్యార్థికోటకు పారకాలకుబోయిరి. నానిని పారకాలయం దు పట్టుకొని వానిని పోలీసువారికి బిప్పించిరి. జూరీనుపై అతడు విడుదలచేయబడినది.

పన్ను లేకుండ నల్లతెంచి ఎగురుతీయెముట:— అజొ న్ నాయరు అనువాగవారి బంబాయి ప్రెస్ నెస్సురేవులోనున్న పురు ఓడలో కార్వరు చూపురుగా నుండిన మకిచిరుకవా అను నవాను దేలియనపై అనుమానము కలిగి ఫెడరల్ పోస్ నువరుగారు వానినెట్టు సోదాచేసిరి. అందు 20 బెస్సుల కొత్తనున, 40 తలముల నల్లమందును బయలుపడినది. వీని విలువ సుమారు 2250 రూ॥ లు అగునట్లు తేలుచున్నది. ఫెడరల్ పోస్ నువరుగారు జవానుదేలియనపై బంబాయి గా ధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద కేసుచేసిరి. యధమున పూర్వము అట్టియావారు విస్తరముగ కొత్తను ఎగురుతీయెచుండిరి. యధము ప్రారంభమైనది మొదలు కొత్తన, నల్లమందు యెగురుతులను జవానువారు ప్రారంభించిరి మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పి నేరస్థునికి 6 మాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

పోలీసు కనిపేయి హత్య గావించుట:— గత వారమున ఒకనాటి రాత్రి పులదారుజిల్లా కలెండ్రిలో నొక కని పేయి హోటలునకు బోయి భోజనముచేసిన పిచ్చుట ఒక గదిలో పరుండెను. ఆ రాత్రియే ఆ హోటలునకే భోజనము నిమిత్తము వచ్చిన మరొకడు గూడ భోజనానంతరము కని పేయి పరుండిన గదిలోనికి బోయి ఒకమూలను పండుకొన ప్రయత్నించుచు గదిలోపరుండియుండిన కనిపేయిపై అతడు చేసెను. పులదారులొకరికాదు మరొకరికి తగిలినచో మిక్కిలి తప్పుపెట్టెదన. కాన నీ వెదవవు అని కనిపేయి రెండవవాని అడిగెను. నేను మక్కుగ తొక్కిలిని గాని నిచ్చి తొక్కిలేనేమని రెండవవాని పలికెను. కాలు తొక్కినందుకే నుండిపరుచుండిన కనిపేయికు మరింత కోపము అడిగెను రెండవవానిని తిట్టెను. రెండవవాని కూడను ఆగ్రహించి కని పేయిను తీవ్రముగ నిందింపసాగు. కొన్ని నిమిషములకు గూటలు నుండి కత్తలతో కొట్టుకొని ప్రారంభించిరి. దెబ్బలట లో కనిపేయి రెండవవానిని కత్తితో పొడిచెను. దాక్తురు వచ్చునంతలో గాయము పొందినవాడు మరిచిం చెను. కనిపేయి ను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

ప్రశ్నాత్మకానన సభ:— నేటిదినము జరుగబోవు సభ లో నీక్రిందిప్రశ్నలుగూడ అడగబడును:— సభాకార్యద్యమమును గూర్చి మెక్లేగను కమిటీవారిచ్చిన నివేదనము ననుసరించుటకు పూర్వము స్థానిక ప్రకారమువారి యభిప్రాయముల గమనింపవలెను. (1) సీనియర్ కాన్స్ట్రెయిగరు. (2) సంయుక్తగా స్త్రీయులందరి నీసారు కలెక్టు ఎల్.ఎం. సబ్బుగారు వై శ్యులకు వ్రాసిన యుక్తమును గూర్చి పహ్లావారదు రాజుగారు (3) హోమయ్యలను గురించి యిట్టిప్రశ్నల సవ లం బిం ప క ల యు నని సామ్రాజ్యపు దొరతనమువారు స్థానికదొరతనమువారికి సలహాలిచ్చిరా?—ఆటులయిన వారి ప్రశ్నలకును, సప్రూగాను (4) కంకడమునందలి ప్రస్తు తపు ఎద్వోకేటు జనరలు నియామకము గూర్చి; బి. సి మిత్తరుగారి నేల కాళ్ళముగ నుండరాదు?—సప్రూగాను (5) యధానంతర సంస్కరణములను గూర్చి స్థానిక ప్రకారముల యభిప్రాయము, హిందూదేశ దొంతనమువారి యభి ప్రాయములు, కార్యదర్శిగారి అభిప్రాయము తెలుస్తుని?— సప్రూగాను (6) గోదములను గూర్చి వాచాగాను.

మోరెలు నేరస్థుడ నని బిప్పకొనుట. మోరెలు తానపరాధిని బిప్పకొనుచు యుండెన్నడును ఇట్లు ప్రవర్తించునని పూచీపడెను. మోరెలుగారు చేసినది గొప్ప నేరమనియు వారికిరవత్రములు జర్మనలపద్ధతులు నుంచి నని నూనించుచున్న వని మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రకటించిరి.

పూర్వము బొంబాయి క్రానికలు పత్రికాస్థానమున వ్యవస్థాపకుడగున్న ఆర్చిబాల్డ్ పి. బ్రెవిసుగారు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికా సంపాదకులపై 3840 రూపాయల నష్టము నపై అభియోగమును దెచ్చిరి. ఖర్చులతో దావాను స్వామి మూర్తి బీమాగారు సరియైన కారణము లేనందున కొట్టి వేసిరి.

తేయాకు అన్యకము:— నిన్నటిరోజున ఇండియా తేయాకు అన్యక సమయమున 18 నేల పెట్టలతేయాకు విక్రయమునకు జాపబడినది. దీనిలో 8 వ వంతు మాత్రము రేపటివరకు అన్యకమునకు అప్పు జేయబడినది. మంచితేయాకునకు చాలదాని విలపించుచున్నారు. అందరికిని ఎక్కువ ధరలు లభించినవి. తేయాకుచాలమందిని నిక్రయించబడినది. ఇందులో పూర్వపుపంటకూడ కలసిినది.

బగ్గాలో నేయి, వెన్న మున్నగువానిలో క్రొవ్వను కలుపుటచే ప్రజలందఱును కలసి గొప్ప సభను జరిపి యిట్లు తీర్మానించుకొనిరి:— క్రొవ్వ గలిసిన నెయ్యి, వెన్న మొదలగునవి మతాచారములకు నిరర్థమగుటచేతను, ఆరోగ్యధంగ కరమగుటచేతను ఇట్టి వస్తువులను ఎగురుతీ దిగురుతీ చేయవలెనని తేయాకులయిననియు అట్టి పనాథములను గొట్టలో నిల్వజేయవలెననియు దొలిననునా రాజ్యాపింపవలెననియు కోరిరి. ఆఖరు తీర్మానములో అన్ని కష్టములవారును ఇట్టి పనాథములను వాడుక చేయకూడదని నిశ్చయించుకొనిరి.

ఓడ మునిగిపోవుట:— కొలంబోనుండి సుమారు 25000 రూ॥ లు విలువగల నిప్పుపెట్టెల కేసులు తూత్తుకుడికి, 'నహాలమిడ్' అను నానపై పంపబడినవి. గతనెల 30 వ తేదీన ఓడ తూత్తుకుడిరేవును చేరినది. సుమారు 20 నిప్పుపెట్టెల కేసులు పొడిగి ఓడ్డన కెక్కుబడినవి. అటుపిమ్మట తేబడినది కొంచెము తడినట్లు అనుమానము కలిగి ఓడను పరీక్షించి మారునప్పటికి అడుగుభాగమున రంధ్రముగూడ నోడలోనికి వీరు వచ్చుచుండెను. క్రమక్రమమున భారము అధికమయి ఓడ మునిగిపోయెను.

కపటచేషధారులు:— ముజఫరాపూరు ప్రాంతమున నొకడు మహాత్మ్య గంధిని నటించి బట్టుపడిన సంగతి నీపత్రికలో తెలిపియున్నాము. ఈనెల 27-వ తేదీన ఒకడు గంధిగారి నేకకుడ నని చెప్పుకొని మోతిపాటికి 8 మైళ్ళదూరముననున్న నారంగియా గ్రామమున కేగి మీరు మోతిపాటికి గా వ లే న ని మీ తో చెప్పుటకు నన్ను గంధి గారు బంబాయినుండి పంపిరి చెప్పగా వారు నిమ్మి వాని నాదరించి నురునాడు వారిలో 100 మంది వానివెంటబయలుపేరిరి. వా డెన్ని మోసములు చేసినను రు2 ల కంటె హెచ్చుగ లభించలేదు. వాడు పొంగోక వీలుచెప్పలేదు. మోతి పాటితో బాబురానుస్వామిస్వామిగారికి కర్తవ్యమును తెలిసి వానిని పోలీసువారిచేతను చేసిరి. వాడు దొంగయని తెలియవచ్చినది. కాన ప్రజలు జాగ్రత్తతో నుండవలెనని ఒకరు బిహారీపత్రికకు వ్రాసిరి. (ఇండియన్ పేట్రీయటు).

లూడియా నాలంచుటకేసు:— ఎకస్ట్రాజుడివలు అసిస్టెంటు కమిషనరు ఇ.టి. బాయూగారిమీద తేబడిన లంచపు కేసు స్వేమలు మేజిస్ట్రేటు బాయడ:గారిచే విచారింపబడుచున్నది. భాయూగారు మేజిస్ట్రేటుగా పనిచేయునప్పుడు, 100 కాసులు లంచముదీసికొని యుండినను నేను విచారింపబడి స్థిరపరచబడినది. అందులకుని ముద్దాయి రూ 200 ల జరిమానా విడిచిపెట్టబడినది ఋజువు బయపబడినది. అల్లాధత్తు అనువానినద్దనుండి భాయూగారు 300 రూపాయల లంచము పుచ్చుకొనినను కేసు విచారింపబడుచున్నది. మధ్యవర్తి ఖాన్ కాదునాభి భక్షితాను రూ 50 లకు పుచ్చుకొని నల్లంగీకరించు చున్నాడు. లంచముచ్చునందునక ఆకేసు అల్లాధత్తి కనుకూలముగ తీర్పుచెప్పబడినను సంగతిగూడ ఋజువుపడెను.

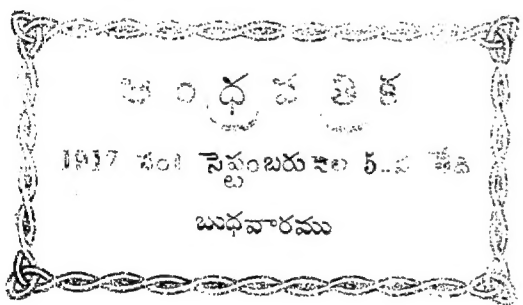
మరియొకలంచపు కేసులో బొర్రయ్యరు సభజడ్జియినగు హానఖ్ సింగుగారు నూరిగావరిలో పొల్లనుగారిచే విచారింపబడిరి. వారమురోజులలోగా తీర్పుచెప్పబడును.

నేటవారావరణము:— పశ్చిమతీరమునందును బంగళమునందును వాయుభావమునందు మార్పు లేదు. తక్కిన చోట్ల తగ్గినది. బంగళాఖానుసుకు వాయువ్యమున నేర్పడిన స్వేచ్ఛవాయుభావప్రదేశము కదలలేదు రాజధానియందు పశ్చిమముఖముగ వైసను వాయువ్యముఖముగ వైసను వాయువు వీచుచున్నది. వాయుత్రివరయు శుభ్రమైతి. నిన్నటి దినపర్యంతకోష్ణము లేనిచూసాపలియందు (97 4/5 గ్రీలు) ఉండెను. ఉత్తరసర్కారులం ను నెల్లూగు నందును దక్షిణంధలములందును ఆగ్నిధికోష్ణము 94 డిగ్రీలు. పశ్చిమ తీరమునందును ఉత్తర సర్కారులందును కర్నాటకమునందునుదట్టములగు మేఖములకులపు పశ్చిమతీరమున నించుమించుగ 2 అ:ల వజ్రము వర్షించినది. వాల్తేరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, చెన్నై, రెంగళూరు, వెల్లూరులందు కొద్దిగ వర్షించినది.

శ్రీ కాశ్యుక్తి సంవత్సరాది సంచిక.

హిందూసామ సంవత్సరము నందు సకలము భాగము గలిగినది. ఇప్పటి నుండియును ప్రయత్నములు జరిగినగాని కాశ్యుక్తిసంవత్సరాదిసంచిక సకలమున వెలువడుట కవకాశములు గలుగవు. కాగితముల కపారతన కల వేర్పడిన యీ సమయమునందు సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురించుట నుపయోగ నున్నది. దేశభక్తులు భాషాభిమానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచురించుటకు దగిన వ్యయములను చిత్రపటములను అక్షరములు వాక్యములకు ఆంధ్రపత్రికాకార్యా ఆయమునకు చేరుకొనుటకు సంపాదించి యోగమును విస్తరింప జేయుటకును మా ప్రయత్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థితులు. వ్యాసము లతిద్వీపములు గాకను చిన్నవిగ నుండుట సమంజస మని వ్యాసలేఖకులకు విన్నవించుచున్నాము. ఇతరరకు ప్రచురితములుగాని ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహాస్థులములయొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవినయముగ దేశభాంధవులు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

మాంటాగూగారి రాక:

భారతీయుల సమావేశము.

—o—o—o—

మాంటాగూగారు హిందూదేశమున కరుదెంచి ప్రజల యాశయముల దృష్టిపరచెదరని భారతీయులు గంపెడాశతో నున్నారు. అన్ని శాఖల వారును తమ తమ సంస్కరణ విధానములను వారి ఎదుట నివేదించి సంసిద్ధము గావింపుచున్నారు. కాంగ్రెసును మహమ్మదీయ భయము గలసి తమ వాంఛల దెలిపెదరు. బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు గూడ వారిని గలసి, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి వారితో ముచ్చటించవలయునని, గొందరు హెచ్చరింపుచున్నారు. భారతీయ క్రైస్తవులు గూడ ని సమయము బోగొట్టుకొనక, వారిని సందర్శించి తమ వాంఛలను నివేదించుట యత్యవసరమని క్రైస్తవులు పేట్రియటు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. వివిధసంఘముల వారలు వేర్వేరు ఆశయములను ప్రత్యేకముగ నివేదించినచో మాంటాగూగారు హిందూదేశమందలి నిజస్థితి గనుగొనలేకపోవచ్చును. పరస్పర భిన్నాభిప్రాయములను సమన్వయము జేయజాలక భావించుచు. అట్టితరి ఫలితము ప్రతికూలముగ బరిణమింపవచ్చును. తుట్టతుడకు పలింగులను ప్రభువు గారి సంస్కరణవిధానము బోలిన విధానమును మనకు బ్రసాదింపవచ్చును. అట్టి సమయమున ప్రజలలో నాశాభంగ మెక్కుడుగను. తిన్నగ బరికించినచో వివిధభేదాభిప్రాయముల యందును ఏకత్వము ప్రవహింపు చున్నటుల స్పష్టమగును. అన్ని సంఘముల వారును స్వపరిపాలనమునే యాశింపుచున్నారు. దానినిజేసుటయే యందరకునుపరమావధి. వివరములలో మాత్రము కొంత భేదాభి

ప్రాయము గలుగవచ్చును. అందుచే, వివిధ సంఘముల వారు నిరూపించు విధానముల నన్నిటిని సమన్వయము జేయుట సులభసాధ్యమని దోచుచున్నది.

భారతీయ క్రైస్తవుల యాదర్శము గూడ స్వపరిపాలనమే యని క్రైస్తవులు పేట్రియటు పత్రిక నిరూపించుచున్నది. మాంటాగూ గారి పూర్వచరిత్ర గమనించినను, వారిటీవల నొసగిన యువన్యాసవైఖరి గమనించినను, వారిరాజ ప్రజాభ్యుదయమునకు దోడ్పడునని యూహింప వచ్చును. మాంటాగూగారు జాతీయవాదుల గలసికొని, వారిలో సంప్రదించి, ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపని ఆంగ్లోహైందవ పత్రికల హితములను లక్ష్య పెట్టనిచో, వారి రాక ఫలప్రదమగునని యూహింప వచ్చునని పేట్రియటుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. అందుచే భారతీయ హృదయమును కనుగొనుటకు మాంటాగూ గారికి అవకాశముల నన్నిటి నొసగుట యవసరము. కాని మన యాశలన్నియు నొక్కవ్యక్తిపై నాధారపరచికొనుట రాజనీతి గాదని పేట్రియటు పత్రికాభిప్రాయము. ఏలనన, వెనుకటి యనుభవమును బట్టి చూచిన, ఎక్కి యుదార భావసమన్వితుడగు మహాపురుషుడు హిందూదేశ ప్రభుత్వమును నడిపించినను, భారతీయుల వాంఛలను దృష్టిపరుపలేక పోయెను. అధికార వర్గపు బలుకుబడికి లొంగిపోవలసి వచ్చెను. ప్రజాశయములను నివేదించుటకు తగినన్ని యవకాశములు హిందూదేశమున లేవు. ప్రభుత్వవిధానము ప్రజలకనుగుణ్యముగ నడచునటుల గావించుటకు, ప్రజలకు బలుకుబడి లేదు. ఇట్టి స్థితిలో అధికారము సంతను మాస్తగతము జేసికొనిన యధికార వర్గమువారి నూట చెల్లుబడి యగుచుండుటలో యాశ్చర్య మెద్దియును లేదు. అందుకనియే, స్వల్ప సంస్కరణములతో దృష్టిజౌడక, ప్రభుత్వ విధానమునందే మార్పులు గలిగించవలయునని, భారతీయు లాశింపుచున్నారు. మాన్లే ప్రభువుగారు కార్యదర్శి పదవి నలంకరించిన పిమ్మట, వారు హిందూదేశమునకు చందమామను దెచ్చి యిచ్చెదరని, ప్రజలు విశ్వస్థులైరి. కాని మాన్లే ప్రభువు గారి సంస్కరణములన్నియు ప్రజలకు నిజమగు నధికారము నొసగలేదు. శాసన నిర్మాణాంశాల విస్తరతచే, ప్రజాప్రతినిధులు తమ వక్రత్వము జూపించుట కవకాశములు గలిగినవి గాని వారి పలుకుబడి హెచ్చుటకు దోడ్పడజాలక పోయెను. మాన్లే ప్రభువుగారికన్న ప్రజాపరిపాలనాభి వృద్ధితే జీవితమును ధారబోసివారు నాంగ్ల దేశమున లేరు. వారు రాజకీయ తత్వజ్ఞులు. ఉదార భావోపేతులు. గ్లాడు స్టన్ మంత్రిగారి ప్రియశిష్యులు. అట్టి మాన్లే ప్రభువు గారే పరిస్థితుల నతిక్రమించి, ప్రజలకు దగిన యధికార మొసగ లేక పోయినపుడు, తక్కువగల వారు నెక్కుడు యశుత్వముల గావించగల రనుకొనుటకు సాధ్యపడదు. మాన్లే ప్రభువుగారు రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి తమ సందేశ ప్రకటనములో అత్యుత్సాహముతో బలికియుండియు, వారి పరిపాలనా సమయమున రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును ప్రభుత్వ విధానమున ప్రవేశ పెట్టలేక పోయెను. అందుచే మాంటాగూ గారి ప్రకటన మాత్రమున, భారతీయుల నోముపంట ఫలించినదను నత్యాశల బెట్టుకొనక, హిందూదేశ రాజకీయ పరిణామము భారతీయుల హస్తములయందే యున్నదని భావించుట సమంజసమని క్రైస్తవులు పేట్రియటుపత్రిక వ్రాయుచు

న్నది. మాంటాగూగారి రాక ముందర, భారతీయులు తమ వట్టుదల నే మాత్రము సడలించక, తమ ప్రయత్నములను ద్విగుణీకృతము జేయుట యత్యవసరము. ఈ సందిగ్ధతరుణమున నేకారణముచే నై ననేమి, తమ కర్తవ్యముల నుపేక్షించిన యెడల, మాంటాగూగారి రాక ఫలప్రద మగుటకు సూర్యుగ, వేరుగ పరిణామింప వచ్చును. హైందవాశయములకు వైరుధ్య భాము గలవారు తమ పలుకుబడి నొందు వినియోగించి మాంటాగూ గారి మనమును ద్రిష్టికై చెదరు. మంచి యవకాశమును బోగొట్టుకొనినందుల కప్పుడు భారతీయులు పగ్గాత్తప్త హృదయము గావలసి వచ్చును. మాంటాగూ గారిలో ప్రజలు తోడ్పాటు గావించుటకు ముందు నిర్బంధశీతల దొలగించుట రాజనీతి యని యీ పత్రిక హెచ్చరింపు చున్నది. ఈ తరుణమును పృథగావించక, యితరసంఘముల యాశయములతో తా మేకీభవింపు చున్నామని క్రైస్తవులుగూడ ప్రభుత్వము వారికి దెలుపుట యవసరమని పేట్రియటు పత్రిక సూచింపు చున్నది. ఇందుకై క్రైస్తవుల ప్రత్యేకసమావేశ మొకటి జరిపి, యందు సంస్కరణవిధానము నొకదానిని దయారు జేయవలయు ననియు, స్వపరిపాలనము విద్యాధికుల యాశయము మాత్రమే గాక, సకల భారతీయులచే నామోదింపబడుచున్న దని సూచించుట భావ్యమనియు, వ్రాయుచున్నది. సందిగ్ధ తరుణము హిందూదేశమందలి యితర సంఘములతో బాటు, క్రైస్తవ సంఘము గూడ కృషి సలుపక పోయినచో, దేశీయాశయములు పిజయము గాంచినపుడు ఫలితము నందు బాల్సొనుటకు క్రైస్తవుల కర్తవ్య యుండదు గావున, వెంటనే క్రైస్తవ సాంఘికులు పని ప్రారంభింపవలయు నని, యీ పత్రిక ప్రోత్సహించు చున్నది.

అన్ని సంఘముల వారును ప్రత్యేక సమావేశముల గావించి, మాంటాగూగారికి తమ ఆశయములను నివేదించుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారు. ఆంధ్రులు, బ్రాహ్మణేతరులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, మొదలగు వారందరును తమ తమ విధానముల దయారుజేయుట కుద్యుక్తులగుచున్నారు. వీరందరి యాశయము స్వపరిపాలనము బొందుటయే యని విశ్వయమయినది. వివరముల యందు ఆంధ్రులు భాషాప్రముక్త రాష్ట్రముల గోరినను, తదితరులు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గోరినను, స్వపరిపాల నాదర్శమును బలపరచుటకే గాని, దానిని విచ్ఛిన్నము గావించుట కుద్దేశ మే మాత్రమును లేదు. అందుచే, నన్ని సంఘముల వారి ప్రతినిధులు గలసి, మాంటాగూగారే తెంచులోపల, స్వపరిపాలనావిధానమును గూర్చి సావధానముగ జర్పించి, ఏకీభావమున కే తెంచుట ముఖ్యవసరముగ గన్పట్టుచున్నది. ఆదర్శము ప్రస్తుతమై, యందును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు లేనపుడు, స్వల్పవివరముల గూర్చి భారతీయులు సమన్వయము గావించజాలరనుట హాస్యాస్పదము. అందుచే ప్రతిసంఘము వారును ప్రత్యేకముగ నివేదికముల బంపుటకన్న నేకాభిప్రాయము ఎల్లరకును సమ్మతమగు స్వపరిపాలనా విధానము దయారుజేసి మాంటాగూగారి యెదుట నుంచినచో, వారికి భారతదేశ సమన్వయ సులభముగ గ్రాహ్యము కాగలదు. ఇందుకు వివిధసంఘముల ప్రతినిధులును గలసి రాండుటెబిలు సమావేశము నొక దానిని సమకూర్చినచో, కార్యసాధనము నకు బ్రయోజనకారి యగునని తోచుచున్నది.

రీగా సతనము.

రుష్యా దేశస్థులు గుర్చినిన్న వ్రాయునపుడు, కూర్చుంటుంటే శత్రువుల యవస్థలందన మింత త్వరలో వ్యాపించి రీగా వారికి స్వాధీనమగునని యూహించి యుండలేదు. రీగాకు కళ్ళిమచూసిన స్థితిగతులు ప్రతికూలముగ నుండుటచే, రీగా ప్రాంతమును రుష్యులు వదలివైచినారని నేటి లెంత్రీవార్తలలో గాననగును. రీగాకు 18 ప్రాంతములైన శత్రువులు డ్యుయినానదిని దాటిరినియు రీగాకును పెట్రోగ్రేడునకును గల రైలుమార్గముపై తమ దృష్టిని శత్రువులు నిగుడించినదియు రుష్యులు సందేశము దెలుపుచున్నది. రీగా ప్రతనము జర్మనుల వశమయినది. మాస్కో-సభలో కార్నిలాఫ్ సేనా నాయకుడు, రుష్యులు సైన్యము నిదివరకే ఈ విషయమై హెచ్చరించియుండెను, రీగా అఖాత తీరమును రుష్యులు సైన్యము నిలిపికొనలేకపోయినచో, పెట్రోగ్రేడునకు శత్రువులకు మార్గ మేర్పడునని, దూరదర్శిమగు కార్నిలాఫ్ గారు పలికియుండిరి. పెట్రోగ్రేడునకు జర్మనులు బోవ నీ సమయమున యత్నముల సలిపెదరా యను సమస్యపై సైనిక వ్యూహానిపుణులు భేదాభిప్రాయముల గలిగియున్నారు. శీతాకాల మేతెంచుచున్న సమయమున ఈ కార్యమునకు గడంగుట, జర్మనుల యుద్ధాదావస్థా సూచక మని గొంద రభిప్రాయపడుచున్నారు. రుష్యులు సైన్యములు మంచి స్థితి యందు లేని సమయమునందు, జర్మను లవకాశము బోగొట్టుకొనరని మరికొందరు సూచించుచున్నారు.

రుష్యులు సైనికులు జర్మనులమాయలకు లోనై, నూతనస్వాతంత్ర్యార్థమును తిన్నగ గ్రహించలేక, సంధికై యాతురత గనుపఱచి నందుచే గలిగిన నష్టముల నిపు డనుభవింపవలసి వచ్చెను.

ప్రాకుహము సభ నాపివైచుటచే, రుష్యులు లోలో ప్రాతయభిప్రాయములు దొలగి మొదలిడిన వని యూహించ వచ్చును. కెరెన్స్కీ, కార్నిలాఫ్ గార్లు గలసి సైన్యములలో సంగ్రామోత్సాహమును గలిగింపుచున్నారు. రుష్యులు అద్భుత పరాక్రమ సంపన్నులు. తమ ముఖ్య పతనమున కుపద్రవము గలుగునని తోచినపుడు, సింహములవలె పోరాడెద రనుటకు సందియము లేదు. ఆతరుణమున భేదభావము లన్నియు నంతరించి, దేశరక్షణమే ప్రాధాన్యత నహించగలదు. జర్మనులనుండి భయము లేదను భ్రమ రుష్యులకు నేటితో దొలగిపోయినది. ఈ తరుణమున ఆంగ్ల ప్రాంచి వారొకవైపునను, ఇటలీవారు మరియొక వైపునను తమ యవస్థలందనమును తీవ్రతతో జరిపినచో, జర్మనులు తమ సైనికులను రుష్యాముఖము నుండి మరిల్పితీరవఃసి యుండును. జర్మనులకు గలిగిన తాత్కాలిక విజయములచే, యుద్ధాంతమేమియు మారజాలదు. కాని యీవిజయములు రుష్యులలోని ప్రతాపాగ్నిని రగుల్కొల్పి, వారు తమ సామర్థ్యాతిశయములను జూపుటకు దక్షుకతోడ్పడుట నిశ్చయము. రుష్యులకు గల యపోహ లింతటితోడిరిపోయి, వారు శత్రునిర్మూలమునకై తమ యావచ్ఛక్తిని వినియోగించెదరు గాక!

సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభ.

నేటి దినమున సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభ సిన్హాప తనమందు కూడును. డాక్టరు సప్రూ గారమగు ప్రశ్నలకు జవా బెమరు జూడబడుచున్నది. హైందవ ప్రభుత్వము వారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు హోమామురాలును గూర్చి యవలంబింపవలసిన దృక్పథము విషయమై ప్రకటనల

నేమైన బంపి యుండిరా యనియు, నటులయినచో వాటిని ప్రచురింపవలసిన దనియు సప్రూ గారు ప్రశ్నించు చున్నారు. మరియొక ప్రశ్నలో యుద్ధానంతర సంస్కరణముల గూర్చి హిందూ దేశ ప్రభుత్వము వారు పంపిన నివేదికమును, ప్రభుత్వసభ్యుల యభిప్రాయము లందు బొందుపరుపబడినచో వాటిని, యందుపై స్థానిక ప్రభుత్వముల యొక్కము ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి యొక్కయు నభిప్రాయములను గలిపి ప్రచురింప వలయుననియు సప్రూగారిచే గోరబడినది.

నిర్బంధావాసముల గూర్చి ఎక్కి ప్రశ్నలును నింతవరకు కార్యక్రమణికలో గాన్నింపక భోవుటకు గారణము దెలియకున్నది. ఆ ప్రశ్నలు నిరాకరింపబడినటులయినను దెలియలేదు.

శాసననిర్మాణ సభయొక్క కార్యక్రమపు వివరములు దెలియువరకు వేచియుండము.

స్థానిక చార్తరులు

ధర్మ రాత్రిపాఠశాల:—మాళ యువజన సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద రావుసాహెబు, టి. రామకృష్ణ పిళ్లగారిక ధర్మరాత్రిపాఠశాలను ఈ నెల 1-వ తేదీని తెరచిరి.

బ్రహ్మసమాజపఠన ముందిరము:—రేపు (6-9-17) సాయంకాలము 5-30 గంటలకు బ్రాడ్వే 27 వ గృహముననున్న బ్రహ్మయందిరమున హిందూదేశసేవక సంఘ సభ్యులగు వి. కేంకట నుబ్బయ్య, బి. పి. గారు విశ్వాసము, హేతువు అను విషయమునుగూర్చి ఆంగ్లమున సుపన్యసించెదరు.

హిందూ సంఘ సంస్కరణ సంఘము:—కేపటిదినము (6-9-1917 గురువారము) సాయంకాలము 5వ గంటలకు ఆంధ్రులసేవ వందిరమున సోమమందరము పిళ్లగారు బ్రాహ్మణేతరుల సాంఘిక ఏకీభావమునుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. గా. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

పురుక్కోట లాటరీ:—వీరిగూర్చిన (అప్పరై జుమెంటు) ప్రకటనము నేటిపత్రికయందును గత శనివార సోమవారముల పత్రికలయందును కనవగును. నిబంధనల నన్నిటిని ప్రకటింప సాధ్యముగాదు. కార్యదర్శులకు వ్రాసినవివరములు తెలియగలవు. ఈ నెల 14వ తేదీతో టిక్కెట్లఅమ్మకము ముగియగలదు. ఈ నెల 21వ తేదీని లాటరీ కలపబడును.

ఇండియారక్షణసేన:—సి. బి. ఎస్. వెల్లి, సర్. బి. సిన్హు, సర్. తెర్నాద్దహంటు, సర్ బిల్లియము ఎయిలింగు, జె. థాంగరుగార్లు నేటియదయమున రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు కార్యాలయమున సమావేశమై సైనికరీక్షణమునుండి నిష్పించవలసిన దని ప్రార్థించుకొన్న దరఖాస్తులను విచారించిరి. పత్రికారిపోర్టులకు కచ్చేరిలోనికి ప్రవేశము లేకపోయెను.

భగవత్ తత్వభాగినీసభ:—రాబోవు శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు హిందు తియ్యలజిత్ హైస్కూలు వందిరమునందు, శ్రీకృష్ణజయంతి సందర్భమున, పండిత టి. లక్ష్మీకాచారి గారు శ్రీకృష్ణజననమున హరికథా కాలక్షేపముచేసెదరు. ఈ సభతరఫున ఏర్పడుపబడిన 21 ఉపన్యాసములలో ప్రథమభాగ ఉపన్యాసములు ఈ పండితులచేతనే ఆదివార ముదయమున 7 గంటలకు సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగును. మూడవ ఉపన్యాసము ఈ నెల 14-వ తేదీని జరుగును.

ఆనిలిసెంటుస్కూల వర్ధంతి:—1-10-1917 వ తేదీ ఆనిలిసెంటుస్కూల 70వ వర్ధంతి యగుటచే పరమేశ్వరుని కరుణవలన నీలోన నమస్కారికి నిర్బంధవిమోచనము కలుగనిచో ఆనాడు భారతీయులలో దేశభక్తులందరును కోయంబు తూరున కేగి అమ్మగారి కా నగ్న ల నర్పించ వలెను.

మనలకు తోడ్పడి మన మేలుగోరి మనదేశాభివృద్ధికై పనిచేసినందులకే అమ్మగారు నిర్బంధితులగుట జగద్విదితము గాన మనము మన కృతజ్ఞత నిట్లు చూపింపకున్న నిందపాలగుదుమని ఎం. రామచంద్రము గారు కంచినండి న్యాయుండి యా పత్రికకు వ్రాసిరి.

న్యాయవాది మరణము:—నిన్నటిదినమున ఎ. గూరులోని స్వగృహమున జె. ఎల్. హొబారియోగారు మరణించిరి. వీరు 1848వ సం॥న జననమంది 1870వ సం॥న తలచేర్చిలో మొదటి గ్రేడుపీడరుగ నుండి, ఇచట 15 సం॥ల కాలము న్యాయవాదిత్వ మొనరించి, పిమ్మట హైకోర్టు న్యాయవాదిగ నమోదైరి. 1889వ సం॥న చెన్నపురికి విచ్చేసి, హైకోర్టులో ప్రాక్టీసుచేయు నారంభించిరి. స్వగృహమున దలడు కీర్తినందుటయేగాక, పరచయ మున్నవారల క్లాఫూగారవములకు నిదాన మయ్యెను. కొంతకాల మియన పబ్లిక ప్రాసిక్యూటరు గ న, ఆ డ్వి కే టు జనరలు గ ను. పనిచేసి నాలుగు సంవత్సరముల క్రితము పక్షిశ్య సమాజమున కధ్యక్షుడయ్యెను. గతమాసము 9వ తేదీని కోర్టుకు వచ్చెను పిదప రాచపుంతుచే బాధితుడై కోర్టుకు గాతేకపోయెను గత సోమవారమునాటి రాత్రియందు రోగిస్థితి చాల ప్రమాదకరమై నిన్నటి ఉదయము 9 గంటలకు హొబారియోగారు మరణించిరి. నిన్నటి దినమున హైకోర్టులో ప్రథమమున వీరి మరణమును గూర్చి ప్రస్తావన జరిగెను. వక్టీశ్యతరఫున జె. సి. ఆడముగారు హొబారియోగారి మృతికి వగచుచు, వారి గుణగణము నిందుక వివరించిరి. వక్టీశ్య సమాజముతరఫున గా. రంగాచార్యగారు ఆశ్రమగారి వచనముల సమర్థించుచు ప్రసంగించిరి. అనంతరము ప్రధాన న్యాయమూర్తి ప్రత్యుత్తర మొసగ దినచర్య ప్రారంభమయ్యెను.

ఒక సైనికుని వింతచర్య:—స్త్రీ ఘన హావను అనుయవకుడు ఆగ్రా జాయంటు మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో విచారణకు కేబడెను. ఈ యవకుడు సైనికోద్యోగి కేషమున సంయుక్త రాష్ట్రములందును, బొంబాయియందును, పంజాబునందును అనేకమందిని మోసముచేసెను. వీరు ఆమెరికాలో ఆంగ్లేయుల కుద్బునించెను. యుద్ధప్రారంభమున తన ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరు) ఉద్యోగమును విడిచి హైలండ్లలో నొక సైనికుడుగ జేరెను. మాన్యుయల్ యువ వీనికి మూడు దెబ్బలు తిగిలెను. గాయముల మాన్యుయల్ కింగ్ గాండునకు పంపబడియెను. అచ్చటనుండి యిండియాకు వచ్చెను. ఈ యధ్య సింధుదేశమున సైనికుల రెయిలుబండికి ముప్పుగలిగెనని వింటిమి. ఆ రెయిలునందు సిపాయి యుండెను. పిమ్మట నామెరాకు బోయి అదటినుండి కరాచీకేగెను. కరాచీలో పట్టుకడియెను.

మరల నెట్లో తప్పించుకొని వాడు లాహోరునకు బోయి అచట రెస్ట్రెనెంటుపదవికి తగు దుస్తుల కొనుక్కొని అచ్యుతసరమున కేగెను. అచట బ్యాంకునుండి చెక్కులపుస్తకము నొకదాని సంగ్రహించి అంబాలియాకును ఆగ్రాకును బోయెను. ఈ బోయి సిచెక్కులమూలమున రూ 1500 లను సంపాదించెను. ఆగ్రాలోలాని హోటలునందుండి అచట వర్తకులవద్ద విశేషముగ సాహసు పుచ్చుకొనెను. అనంతర మెట్లో వాడు బొంబాయికి తప్పించుకొని పోయెను. గొప్పగొప్ప హోటలులలో నుండి అచట రూ 3000 ల చెక్కులను మార్చెను. బొంబాయినుండి మరల నింటికి బోవదలంచెనుగాని మార్గభక్త్యమున గొంతిమంది సౌందర్యవతులగు బాలికల గని వారితో గలసి కాపురముండి తన ప్రయాణము మాటయే పరచిపోయెను. బొంబాయిలో పంపనపుడు వాడు రైలు ఆనరబిల్డ్ స్టేషను వచ్చుచు నాయముతో సందరించుచుండెను. అచట కిత్నెయిన అను సి.వి.డి. యుద్యోగియును వాని నడత ననుమరించి పోలీసువారి కప్పజెప్పెను. అంత వానిమీది నేరము లన్నియు నొకటి వెనుక నొకటి రుజువయ్యెను.

ముద్దాయి ప్రస్తుతము 23 మాసముల కారాగృహక్షేమ ననుభవించుచుండెను. ఆ కిత్ బొంబాయిలో నిధింపబడి యుండెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానిమీద నేరము స్థిరపరచిరి. ముద్దాయి నవ్వుచు తాను తప్పవే నులేదని వాదించెను. కేసు వాయిదా నేయబడెను.

నూతన పుస్తకభాండాగార స్థాపన:—గుడివాడ తాలూకా నెడ విరివాడ గ్రామమునందు 30-8-17 సం॥ రం తారీఖున కొండపాడు శ్రీ రామచంద్ర పుస్తకభాండాగార మనకు అధ్యక్షులగు శ్రీ మతి యల్లం రాజావిజయ రామయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద సభ జరిగించబడి 103 గ్రంథములతో శ్రీ సీతారామ కేశవ పుస్తక భాండాగార మను నామముతో గ్రంథాలయము ఏర్పరుపబడినది. కొండపాడు గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారగు గుత్తా వీరయ్యగారు గ్రంథాలయోద్యమమును గురించినను స్వరాజ్యముమీది గురించినను ప్రత్రామిక వృత్తులను అభివృద్ధి చేయుటను గురించినను ఉపన్యసించిరి. 200 మంది సభ్యులు చేరి, భగవద్భజనాదికములు జరిగినవి.

విరోధామహాసంగ్రహము

కెయిజరు ఇతరకుట్రలు - వెల్లడియగుట

(1)

ప్రాముఖ్య పోరుటకు అమెరికావారి ఏర్పాటులు.

(2)

విద్యార్థుల రీగాను వదలివేయుట.

(3)

శత్రువులు పెట్రోగ్రాడు ఇతరదారిని వశపరచుకొనగోరుట.

(4)

పెట్రోగ్రాడును పట్టుకొనగోరుట - ఆసాధ్యవిషయము.

(5)

రైలులు విడిచి.

ఇంగ్లండు

ఇంగ్లండు ప్రెస్ మూలకదాడి

లండను, సెప్టెంబరు 4:— బ్రిటిషువారిల్లు ప్రకటించిరి. శత్రువైమానములను సముద్రమున గొర్రుమున వాటికడనాటి 11 గంటలకు అనేక స్థలములందు బాంబులను బరపిరి. నష్టములగున్న సమాచారమేమియు ఇంతవరకు తెలియలేదు. మావైమానములు శత్రువులను వెన్నెంటియను నారంభించిరి.

బ్రిటిషువారు - ఆమెరికాత్రి

గాలివలన నష్టముకలుగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— ఆమెరికానుండి విస్తారముగ వంటలు నష్టపడెదనియు మిగిలిన ధాన్యపువంటలను ఇతరులకు బాగ్రుత్తికేసికొనుటకు అవకాశము కలదనియు ఆమెరికాకార కాభివారు తెలుపుచున్నారు.

బ్రిటిషువారి విమానములు శత్రువుల

అంతర్గతముల ఆశ్రయమున వై బాంబులనుబరపుట

లండను, సెప్టెంబరు 2:— నాకా కార్యాలయము వారిల్లు తెలుపుచున్నది:— ఆదివారము నాటిరాత్రి మా నాకా వైమానములు నాకానిగ్రామములను ఆంతర్గతము లుండి స్థానములను బాంబులతో తగలబెట్టిరి. భూకేసుదగ్గర యింకపదార్థములను కొని ఎక్కును కాల్యమున అగ్నిబొమ్మలు వ్యాపించిరి. నిన్నటితోజూడ ఉదయమున వార్షివేరి విమాన కాలగు బాంబులతో క్షయము చేసితిమి. మావిమానములతో కొకదానితో ఆరుగురు శత్రువైమానములు తలపడిరి. మావైమానములు శత్రువైమానములతో నోకరిని నేలగుల్పెను. మావిమాన మొకటి కాన్పించుటలేదు.

వర్తక సంఘమువారి మహాసభ.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— 28,49,000 మంది ఆరుకూల ముగను, 91,403 మంది ప్రతికూలముగను, ప్రామహాము సభ వలదని బ్లావిఫూలులో వార్తాసంఘమువారు నిశ్చయించు కొనిరి.

ప్రామహాము సమావేశము.

హెండరుసకొగారి వాక్యాలు.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— ప్రామహాము కాక ఫరమనుగూర్చి వర్తకసంఘ మహాసభవారి ఏర్పాటుతో ఏకీభవించితిమి హెండరుసకొగారు తెలియజేసిరి. మిత్ర మండలివారి సాంఘికవాదుల సమావేశమున ఒకరి కొకరు భిన్నాభిప్రాయములగుటచే ప్రామహాము సమావేశమును గూర్చి తిరుగ విచారించుటకు ఆవకాశము కలిగినది. భిన్నాభిప్రాయ ములతో జరిగిన మిత్రమండలివారి సాంఘికవాదుల సమావేశము ఆనర్థకములకు కారణ మగునని హెండరుసను గారు తెలిపిరి.

బాల్టిక్కు సముద్రము

బారు కైజరుల పన్నాగములు

లండను, సెప్టెంబరు 4:— బాల్టిక్కు డెన్మార్కుల గురించి బారు గారికిని కెయిజరుగారికిని వదలిన ఉత్తరప్రత్యుత్తర తంత్రీవార్తలకు “న్యూయార్కు-కాగూట్” ప్రతీకప్రకటించుచున్నది. బోర్కోయూవద్ద నిరువుల చక్రవర్తులను

గలసిగొనిన పిచ్చుట నిద్రలును గలసి బాల్టిక్కు సముద్రమున గతముల ప్రవేశింపగూడదని ఉత్తరువు చేయబడినది. కాని డెన్మార్కునుండి కెయిజరునుండి వలనను బ్రిటను భయ పెట్టుటవలన 1905-వ సంవత్సరమునందు బ్రిటనుతో యుద్ధము చేయవలసినవిషయపు విషయము బెల్లు స్వంతనా శేషముచేసికో అట్లనే యుత్తరు డెన్మార్కును స్వంతము చేయవలసినది. కెయిజరు మిత్రత్వమున డెన్మార్కు కేర నిరాకరించి తిట్టకత్తియు వహించుటవలన నిట్లు చేయవలయునని కెయిజరు తలంచెను.

బ్రిటిషుప్రతికావిమర్శనలు

జర్మను అంతర్జాతీయవ్యవహారములం దెంత మోసము చేయుచున్నదియు నిందుములమున మరింతవికేదము కాగలదు. రాజకీయవ్యవహారము నిరంకుశాధికారులచేతులలో నుండుటవలన గలగు నష్టములగుడ యందువలన స్పష్టము కాగలవు. ఈ యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు పూర్తి యగుటకు 1905 వ సంవత్సరమునందు చాలక మరికొంతకాలముగూడ కావలసినవైనను. కాని ఈకుట్ర యంతకాల మాలోచించబడియు నేల పరాజయమొందెనని యెవ్వరికైన నాశ్చర్యము కలుగవచ్చును. ఆర్మీకియూను సమావేశసమయమునను అంతకు పూర్వమునను పరామహానిని రుక్మిణివారికిని స్నేహ మభివృద్ధియగుటవలన నిది విఫలత మొందెను. ఇందునుగూర్చి మైన్స్ పత్రికీలు వాయుచున్నది. ఈ యుత్తరప్రత్యుత్తర వ్యవహారము జర్మనుల కవటమును బాపుటకు కొత్త నిదర్శనము. బోయరుల విషయమున ప్రకటించుటవలన బ్రిటను వలననే పెట్టిన దీవులనుబాపుడేగని విధిత మగుచున్నది. వీని నుద్ధారణ, యంతనము నెవ్వరు నమ్మగలరు? అయినను చిత్తడికట్టి చెడి ఈ ప్రవాది నాధారముగ నై కొని దానిమీద ప్రామహిక భౌతికకాంతి సాధమును నిర్మించుటకు సంధియో యని మరచు పిచ్చివారు తలంచుచున్నారు.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— ఆగష్టు నెలలో నార్వే ఓడలు 21 మందివేయబడినవి.

ప్రత్యుత్తరము

పరామహామున అమెరికావారి ప్రయత్నములు.

లండను, సెప్టెంబరు 3:— అమెరికావారి ప్రధాన కార్యాలయమునందు సంయుక్తప్రతికావిలేఖకు డిల్లు తెలుపుచున్నది:— 1918 సం॥ న రాబోవుగొప్ప అమెరికను వైద్యముల నిమిత్తము పరామహామున అమెరికా వారు ప్రభుల ప్రయత్నములను సలుపుచున్నారు. వీరికిగూను వారు సాయముగ తమచే జిక్కిన జర్మను బండిలను సరఫరాజేసిరి. ఈ బండిలలో చాలచుండి అమెరికనులకు విమానకాలను తయారు చేయుచున్నారు. ఈ కాల 15 వేల యభ్యాసితులగు వైమానికులకు సరిపోవును. యుద్ధప్రదేశమున కంతకును కను గొప్పదగు వైమానిక రంగమును గొప్ప వైశాల్యముతో తయారుచేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము అమెరికావారు అతి శ్రద్ధగ పరామహా సాంగ్రామిక పథకులను మున్నగువాటిని బరికించుచున్నారు. పరామహా వైమానిక వైపునయును శ్రద్ధతో గుర్తించుచున్నారు. అమెరికా వైద్యములకు ప్రత్యేకముగ ఉగ్రాణముకట్ట నెలకొల్పబడినది. వైద్యసహాయము కూడ సమకూర్చబడినది.

శత్రువులు ఫిరంగులతో పోరుట.

లండను, సెప్టెంబరు 3:— బ్రిటిషువారిల్లు ప్రకటించుచున్నది:— బాబానీకి వైపున శత్రువులు వాడిపల్ల వాని ప్రతిహత మొనర్చి వైరులను వెనుకకు బాదగోలితిమి. వైమెసు కుత్తరముగ శత్రువులు దారుణముగ ఫిరంగులతో పోరుచున్నారు. శత్రువిమానకాలలవై మావైమానములు కిటన్నుల బాంబులను బరపి నష్టములను కలుగజేసిరి. చెండు శత్రువిమానములను నేలగుల్పితిమి. మావిమాన మొకటి కాన్పించుటలేదు. మ్యూసునదికి వాయుచూర్మమున ఫిరంగులతో తీవ్రముగ జరుగుచున్నదని పరామహా ప్రకటించిరి.

జర్మను వైద్యములను నాశన మొనర్చుట.

లండను సెప్టెంబరు 3:— పరామహాప్రధాన కార్యాలయమునందు రూటరు విలేఖకు డిల్లు ప్రకటించుచున్నది. వైద్యము యుద్ధ మారంభమైనది మొదలు గొప్పనష్టము కలుగుటచేరణరంగమునుండి 10జర్మను పటాలములు మాలింపబడినవి. మ్యూసునది కిరుప్రక్కలను శత్రువులు 7 పటాలములతో పోరుచున్నారు. ఆగష్టు 20వ తేదీ ప్రారంభించిన యుద్ధము 17 జర్మను పటాలము లలసిపోవుచున్నది. ఆగష్టు మాసము ప్రారంభమైనది మొదలు వైద్యమున గొప్ప శో బ్రిటిషు వైద్యములతో నెదిరి పోరుచున్న 80జర్మనుపటాలములు వెనుకకు మాలవలసి వచ్చినది. మొత్తముమీద స్టాండర్డుయుద్ధమున శత్రువులు 42 పటాలములతో పోరుచున్నారు. కాన ఒక్కమాసముగ 40 జర్మను పటాలములను కణమునకు కొరగావండగ మిత్రమండలి వారు చేసినగతిగిరి. ఇందు ఈ కారణములచేతనే ఇంకొక 19 పటాలములు తగ్గించ బడుచున్నవి.

పరామహాము లెప్పుడగ్గర జయము మగు

దాడి సల్పుట

ఫిల్డుమార్కులు సర్ దగ్గసు పేరుగా డిల్లు ప్రకటించుచున్నది:— నెంటుజ్యాలియను ఈశాన్యముగ మేము యందుకేగితిమి. లెప్పు కుత్తరముగ జయకర మగు దాడి సల్పి బాబానీకి వైపున శత్రువాడి విమానములను నారగోలితిమి.

హర్తి బ్రెసుద్గంగ శత్రుయుద్ధము ప్రతిహత మగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— పరామహాము ప్రకటించుచున్నది:— శత్రువులు హర్తి బ్రెసు దగ్గర ముట్టడిపల్ల మా వైద్యములు వాని గొప్ప నష్టములతో నోడిపించి. మా అన్వేషక వైద్యము నిన్నటితోజూడ ఆకస్మికముగ స్పృశింపబడినట్లు తూర్పుగమున్న ముఖ్యప్రదేశము చొరగుడిరి తీవ్రముగ పరామహా శత్రువైద్యములను హతులను గావించిరి. గత రాత్రి స్వాంపేనులో సో వెయ్యి వైద్యులపై పక్షి కిగు ప్రక్కలను గొప్పదాడిని కల్పితిమి. శత్రువుల ముందు పక్షియందు 800 మిలరుల వరకు చొరగు డితిమి. విష వాయు స్థానములను విస్తారముగ స్వంతము చేసితిమి. కందకపుగోతులను మంటగల్పితిమి. 40 మందిని బండిలగ మా వెంట గొనితెచ్చితిమి. 4 పక్షియందు, కందకపు ఫిరంగి తదితర యుద్ధసాధన విస్తారము మాచేజిక్కినవి. వ్యాకసీ కుత్తరముగ దూరినిల్లి ప్రదేశమున దండగూ, క్యాల్మను జర్మనులు బాంబులతో తగులబెట్టిరి. కాని నష్టము అతిస్వల్పముగ నున్నది. శత్రువిమానకాలల మీదను వైద్యము నిదించుప్రదేశములమీదను మెంటుజ్యాలియనుపహారులవైనను పరామహా వైమానికులు బాంబులను బరపి గొప్పనష్టమును కలుగజేసిరి. 13 జర్మను విమానములు నేల గుల్పబడినవి.

రుమేనియా

రుమేనియనులను దేశద్రోహులుగ జేయ

యత్నించుప్రయత్నములు విఫలమగుట.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— రుమేనియను వైద్యములను తమ వశము చేసికొనుటకును రైతులను తిరుగుబాటునరింపుదని ప్రేరేపించుటకు రుస్సీ జర్మనుల ప్రయత్నించుచుండిరిని యు అవన్నియు విఫలమైనవి. రూటరునకు అధికారపూర్వకముగ తెలిసినది. ఎన్ని కష్టములకైన నోర్చి సాంతముగ వైద్యముగ ప్రభుపక్షిపరాయణులై పోరుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. పోస్కానీలో రషియను పటాలములు విడనాడి పోరుటచే ఆస్థలములందు రుమేనియ మూలబలములు ప్రవేశించినవి. రాజుగారును, యువరాజులును బ్యూగోలోనే యున్నారు. చక్రవర్తిని కెరసను కేగిరి.

రుష్యా

రుష్యానులు రీగానువిడుచుట

లండను, సెప్టెంబరు 8:— రుష్యాను అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. రీగాను పశ్చిమ తటమున యుద్ధస్థితి భయంకరముగ నుండుటవలన రీగా ప్రజలకు విడచిపెట్టబడి ను. విల్నియస్-పావు-మెడెలను సంక్షిప్త మేము చూపితిమి. ఇస్కూలాదికను శత్రులు జేయుటవలన నరకు మాప్రజలకుల జొచ్చిరి. మాపైనిటలలో కొందఱు తమ యిష్టప్రకారమే కొన్ని ప్రదేశముల విడచి ఉత్తరతటమునకు బోయిరి. ఫోక్లా నీదశ ననేక దాడులను తీసువైచి శత్రులకు విశేషనష్టముల గలిగించితిమి.

ద్రోవానదిని నాలుగు ఫలితము రీగాను 18 మైళ్ళమీది వరకుగూడ న్యాపించెను. జర్మనులు ప్రస్తుతము రీగాపైట్రాగు ఇనుపదారిమీద కన్ను వేసిరి. మిటోగోష్టు మీదను జర్మను లాసరించు అవకాశమునకు తమ శుభనూచకముగలేదు. ఆగోష్టు పైరలుమార్చు గుండా బోవుచున్నది.

పెట్రోగ్రాదుమీదికి శత్రులు దండెత్తివచ్చు నూచనము.

లండను, సెప్టెంబరు 8:— రుష్యానంగము నిజీల జరిగిన సంఘటనలపట్టి చూచిన రీగా పరాజయము తలచి తలంపుగాను, అందువలన గలగు లాభనష్టములను గూర్చి తర్కించుట కంత ప్రయోజనము వలనవడదు. రీగా సంఘటనలు గాఢము టకు మాట తగినంత వైవిధ్యములను నందుచున్న పెట్రోగ్రాదు మీదికి శత్రులు అనాయాసముగ పోలరని యిదివరలో జంరలు కాల్చులావుగాను మాస్కో కాన్ఫరెన్సునానికి తెలియజేసిన అంశము నీసమయమున జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుకొనవలయు. పెట్రోగ్రాదు నాలయామక నుండుటవలన నిష్పక్షపాతి ప్రభుత్వ మొనరించుట కష్టమేయున్నది. రుష్యాను పైనిటలు విశేష సన్నాహముతో సెనెరించుచున్నప్పుడు దేశానికి బోవుటకంటె నిష్పక్షపాతి పోవుట నుకరమని జర్మను ఉత్తము వైనికాధికారి తలచినను తలపరచుచున్నాడు.

అట్టి ప్రయత్నము నుంపు తరుణము మించిపోయెనని యు ఈకాల మందులకు తగినవిక నుండజాలదనియు కొంత మంది వైవిధ్య విశేషములు వ్రాయుచున్నారు.

జర్మనుల కిప్పుడుంటు బలములతోడ శిరకాలమునప్పు చుండగా నట్టి ప్రయత్నమున్న మొనరించుట వెట్టితనముగాని నేలు కొందరి వైపుమిప్పుడు గట్టిపట్టక వ్రాయుచున్నది.

చరిత్రంతయుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. జర్మనులు బాల్టికు సముద్రములో నుండి రుష్యానుపటాలములను వెనుక నుండి ఎదురింపవచ్చును. ఇందువలన మరికొన్నిచోట్లు నాకా యుద్ధములు విశేషముగ జరుగవచ్చును. ఏది యిట్లున్న ఇట్టి వల జర్మను ఉత్తరముఖాధిపత్యమునకు నియమింపబడిన జనరలు పైచెరు బాచెపుగాను తలచు నలయునన్ని వైనిటలున్నదియు లేనిదియు చూచి యేమిచేయ నిశ్చయించునో నానిమిద సంతయు నాధానపడియున్నది.

మూడు రైలుగారి మరణము

పెట్రోగ్రాదు, సెప్టెంబరు 4:—ఇదివరలో ప్రధానిక నుండి నట్టియు, జర్మనుల కనుకలముగ ననేక కుట్రలపన్ని నట్టియు ఎం. మూడు రైలుగారు మరణించిరి తెలియజేయ బడినది.

రైగాను ఖాళీచేయుట.

కోటలన్నియు భగ్నము చేయుటకు.

శత్రువుల పురోగమము.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— రషీయావారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.— డినినా సంతెలకు దక్షిణముగ నున్న కోటల నన్నిటినిధ్వంసముజేసి రైగాను ఖాళీచేసితిమి. ఈకార్యములగ మేము తిరోగమమును గాంచుచునేయున్నారము. రైగా తీరవంశుల గ్రామములను శత్రువులు పెట్టులతో తగులబెట్టుచున్నారు. ఇట్లుచేయు ముఖముగ శత్రువులు మాపై న్యాయములకు గ్రేటుజేంగలనుండియచ్చిరి. 4-2/7 మైళ్లవరకు శత్రువులుమాదరి రంగమున చొరబడిరి. వాడెనోడు శత్రువుల స్వాధీనమైనది. ఉత్తరదిశగ మేము తిరోగమమును గాంచుచున్నాము. మా రణరంగమును బలపరచుటకు ప్రయత్నింప వలయున్నాము. మిడెల్, రై బ్యాంకు, ఇగో సంస్థానములయందు మాపై న్యాయము శత్రుదాడి కాగలేకున్నది. మేము ఈకార్యముగ తిరోగ మమును గాంచుచున్నారము.

దొరతనమువారు; కోసక్కులు.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— “మైన్సు” పత్రికకు పెట్రోగ్రాదునుండి యిట్లు వంతి వచ్చుచున్నది. దాను కోసక్కులు సవాతనమునుండియు ననుభవించుచున్న గాష్ట్రీయ మాక్కులను దొరతనమువారు తీసివైచిరి. ఇదివరలో కాసన విరుద్ధముగ నుండక నణగి చుడగియుండిన కాసక్కు లిందు లకు సెన్సుడిగ నూరుకుండునని భోచను.

రైను ద్వారానుబు కాల్చు.

అమ్మెరుడె. — సెప్టెంబరు 4 రైను ద్వారానుబు కాల్చుకట్టుటకు అంగీకరించబడినది. రైను రెంబర్గులో బచేయా రాజుగారు తమ యువనాథ్యమున ప్రకటించిరి. 12 వందల టన్నుల బరువుగల నౌక లీ కాల్చుతో పయనగుటకు వీలు గలదు.

ఇటలీ

ఇటాలియను విమూనములు.

లండను, సెప్టెంబరు 8:— పెట్రీయ బాగను వీను పులికయొక్క ట్యూరికు నిశ్చితమిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— విమూనాలో తాను పొందిన విజయములను వివరించు అనేక కరప్రతులను ఇటాలియను విమూనములుక్రింద జాబ్బునది.

లండను, సెప్టెంబరు 4:— ఇటలీ అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — పోలాకాకాశ్రయమునకువచ్చియు పాసానాకాలనలో నున్నట్టియు నౌకలమీదను వైవిధ్యకర్మాలను చులవిడచు ముప్పుది విమానములు బాంబుల వర్షించెను. కొమ్మిటి టన్నుల బాంబులు ప్రోయబడెను. అందువలన నాశన కరములగు అగ్నిభయము లుత్పత్తియైను.

జర్మనీ

కొయిజరుగారు 1904 సం॥న వరకు 27-న జేపిని జారుగారికంపె అంత్య తంత్రీవార్త: — నేకు పోర్టు సిడ్, కేపుటప్రకృతి నుండి వివాదకరమగు సమాచారములు తెలియవచ్చినవి. మా మిపుడొకరి మిమయైన పృథుచేయ నూడదు. రాక్షసిబొగు సభరామగూర్చి నేను స్వయము పరిష్కరించు వరకు మనస్వంత్రము లేవరకిని ఇసుమంతైనను తెలియ నూడదు. రషీగా, జర్మను ప్రభుత్వములవారికి కాశ్యోతమగు ఒడంబడిక అవసరమని అంగీకరించుచు జారుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగించిరి. ఇంతకంటె నేరేమియు జరుగలేదు.

అమెరికా ప్రత్యుత్తరము.

అమెర్షియు, సెప్టెంబరు 4:— నమృగనివనా రిట్లు ప్రకటించిరి. పోపుగారికి నిల్వను గారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము జర్మను రాజకీయ సంఘములకు బాగుగ నాటెను. రాబోవు రెయిచ్చిస్తాగు సభలో, 1. రేయిచ్చిస్తాగు సభకు నుత్తరవాదిగ నుండునట్టి దొరతనమును వెంటనే నెలకొల్పవలసినదనియు, 2. ఆల్బేనులో రేయినులే ప్రభుత్వమున నుండునదియు తద్రాష్ట్ర జనులచేతనే నిశ్చయింపబడ వలయుననియు, 3. యుద్ధాంత రము జనులందఱిలో సెన్సును శత్రువుల చాల్చునూడదని కానింపబడవలయు ననియు, ప్రతిపాదించెద రని తలపబడుచున్నది.

కొయిజరుగారి ప్రతిభలు.

అమెర్షియు, సెప్టెంబరు 4:— రీగాను జయించిన బచే వేరియా యువరాజు లెముపాట్లు గారికి కొయిజరుగారిట్లు తంతి నంపిరి. “విశేష మాద్యష్టిగల వివాహానుకత్యము వలనన, దృఢతమమైన నిశ్చయాభిప్రాయమువలనను ఈవిజయము లభించినందువలన నేను మిప్పుటినుండియచుచున్నాను. దైవ సహాయమున ముందున కరుగుము.”

చీనా

చీనా ప్రెసిడెంటు జాన్గి సార్వభౌమునకు అభినందనవార్త వంపుట

మేము సంప్రదించునకు పూనుకొంటిమని సంతసించుచు మిరంపిన అభినందన తంత్రీవార్తకు వందనపూర్వకముగ నందుకొంటిమి. చీనావారు ప్రాపంచికకాంతికి ఎల్లపుడును సాటువడుచున్నారు. మేముందుమును ప్రజలకు న్యాయముగల్గనట్టి కాంతిని కలంజేయుటకు మిత్రుల నలయునాయ మొనరించుటకు సంసిద్ధులగు నున్నామి నని చీనా ప్రెసిడెంటు జాన్గి చక్రవర్తికి తంతింపెను.

పోర్టు సెంటుజారి గెజెటు.

28 - 8 - 1917.

సెలవు. — కర్నూలు జిల్లా కోమలమునీరజను పోలీసుడిపి సూపర్వైంసు గాయానజ రామయ్య నూరిగారికి 6 నెలలు సెలవియ్య బడినది.

చిన్నపురి స్కూలుకాజుకోర్డు.

దివానబహద్రుల చెరుకు కృష్ణమగారు (బారిష్టరు) స్కూలుకాజుకోర్డు ఫిఫ్తు జడ్జిగను సర్. వి. సి. జేకాచారి గారు రెండవ జడ్జిగాను రావుబహద్రుల టి. వరదరాజులు నాయుడు గారు మూడవజడ్జిగను నియమింపబడిరి.

లొంగార్డులు

బారిష్టరు సి. ఎస్. స్మితు గారు అసిస్టెంటు బారిష్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఫర్మిక్లాను మేజిస్ట్రేటు అధికారము

మ. చంద్రప్రకాశ నరసింహంపంతులుగారు డిస్ట్రిక్టు క్లర్క్ గోదావరి, మ. చల్లవరపు సవ్యాసిరాజు పంతులుగారు డిస్ట్రిక్టు క్లర్క్ గంజాము, మ. టి. జి. కృష్ణస్వామి నాయుడు గారు డిస్ట్రిక్టు క్లర్క్ బద్వారి, మ. వాసుగంటి అప్పారావుపంతులుగారు డిస్ట్రిక్టు క్లర్క్ కృష్ణ.

సెలవు

విశాఖపట్టణము పోర్టు అఫీసరు ఏ. జి. బాడ్జేగారికి ఈ సెల 1న తేదీ: 1 నెల 20 నాజులు (ప్రివిలేజీ సెలవు యియ్యబడినది. కడలూరు పోర్టుఅఫీసరు ఆల్ఫ్రెడు కేసుగోజు గారు విశాఖపట్టణమునకు నియమింపబడిరి

4 - 9 - 1917.

కయిజరస్ట్రాగుల బాళీలు.

మ॥ భాస్కరాధిపతి వేంకటేశంగారు, పురుషోత్తమము మ॥ భాగీరథి సామగారు, దిగవూడి, మ॥ తాయిలమ్మీ నరసింహారావు కెక్కెలి (గంజాబిల్లా) మ॥ సయ్యూరువేంకటసుబ్బారావుగారు కత్తకంపి, (కృష్ణాజిల్లా) మ॥ చిరునవల్లి సామయ్యగారు యలంపల్లి, (విశాఖపట్టణముజిల్లా) మ॥ పడికి తిరుయలగావుగారు రామన్నయ్య, మ॥ టి. ఆర్. విశ్వనాథ రావుగారు హిందూపూరు (బద్వారిజిల్లా).

సెలవు

గంజాముజిల్లా ఫారెస్టుఆఫీసరు ఎ. ఏ. ఎస్. మించెరు గారికి సెలదినములు సెలవియ్యబడినది. పి. వేంకట్రావుగారు ఆ పదవికి నియమింపబడిరి.

సుగ్గా సర్కారు స్కూలు అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరు జేపిను రాబర్ట్స్ గారికి 2 నెలలు సెలవియ్యబడినది. గాబర్ట్స్ వూరల్ల పేప్పర్ గారు సుగ్గాకు నియమింపబడిరి.

బదిలీలు.

ఆర్. కామారావుగారు చిత్తూరుజిల్లా పలకున్నేరునను సి. బాలయ్యనాయుడుగారు చంద్రగిరికిని, బి. చెంచుగారు నాయుడుగారు చెలమలరేంజికిని ఫారెస్టు రే. జరులుగా నియమింపబడిరి.

విద్యాకాళి.

గోదావరి గర్ల్స్ కాలేజీ ట్యూర్స్ ఇన్స్పెక్టరు ఇ. ఎస్. బమయ్యకు మరి 9 మాంయులు సెలవీయుండెను

తిరుపతి రేంజిసావకాలల సుమతీస్వామి ఇన్స్పెక్టరు ఎస్. ఎస్. వెంకటరావు అయ్యగారు సెలవు ముగియుననే బల్లారి ప్రెయిసింగునూలు హెడ్డుమేష్టరుగ పనిచేయునలయును.

గంజాము విశాఖపట్టణము గర్ల్స్ కాలేజీ ఇన్స్పెక్టరును ఎ. జ్యామిన్య కోయంబుత్తూరు రేంజికి బదిలీచేయుండెను.

లోబలు, మ్యూనిసిపలు

కామసు ఎర్రెస్టు సామయ్యగారు గంజాముజిల్లా పోర్టు సభ్యులుగ మరల నేర్పింపబడిరి.

రాయసాహెబు సాదిరెడ్డి వెంకటకృష్ణము, గాడేపల్లి సుబ్బయ్యగార్లు గోదావరిజిల్లా పోర్టుసభ.

నో॥ కాజా, రాజాశ్రీ రావు వేంకటమహర్షిగారు గావూరు బహద్రుల (బాబ్బిలి) గారు విశాఖపట్టణము జిల్లా పోర్టు సభ్యులుగ నేమింపబడిరి.

పూర్వపువొంతనమువారి నేరము.

ఏథెస్సు, సెప్టెంబరు 4:— ఇదివరకుండిన పరిసాలకుల నేరముల నశ్వేషించుట కొక సంఘము నియమింప బడినది. స్కూల్లోడిను దొరతనవర్గమువారు ఏకత్రాధిపత్యమును సెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించినందు, అనేక హత్యలు గావించినందు నివేదింప బడినది.

వృత్తాంతములు

హంకాంగు:—కానన నిర్మాణసభవారు నైనిక కానన మును మూడవసారి ఆహ్వానించిరి.

రై గా జగ్గమల స్వాధీనమైనదని జర్మను ఆధికారుల వాయువాగ్రలు తెలుపుచున్నవి.

వెట్రోలు చి గ్యాలను 1-క 8½ పెన్సల చొప్పున హెచ్చించిరి.

శ్రవణానంద స్టాంపుకామునమావేళమునుగూర్చి చర్చింప కుండగ యూనియను కాంగ్రెసువారు ఆపుజేసిరి.

గ్రంథకర్త్రీణియగు ఆంగ్లమునీ సిలిక్స్ త్రాసు నామె మరణించెనని ప్రకటించబడినది.

ఈ. డి. మోరెలుగారికి 6 మాసములు శిక్ష విధించ బడినది.

న్యాయమూర్తి లోగారు దివంగతులైనని ప్రకటించ బడినది.

జనరలు గుర్జో గారిని రాష్ట్రమునుండి వెడలగొట్టు టకు రషియా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించు కొనిరి.

నాగపూరు మెయిలుముద్ర బొంబయినుండి మా॥ భూషేంద్రనాథ బాన్ గారు నేడు కలకత్తా కేసుదెంచెదరు.

క్రింది యుద్ధోగ్యులగు యభివృద్ధికి తమంతట తామె అడ్మిరలుస్టాడిగారు ఉద్దోగ్యమునుండి విరామము జెందు చున్నారు.

జాతీయవైసుల నందరిని ప్రోత్సహించుచు మీరంద రును అమెరికా రాజ్యము వారికి కాళ్ళతక్కిరి కలుగజేయువలె నని విల్సనుగారు పురికొల్పుచున్నారు.

మైనదగ్గరనున్న నౌకా నిర్మాణస్థానమున పనిచేయువా రును నౌకానిర్మాణాధికారులును కలసిత్వరలో మనుష్యసంఖ్యను శేకుండగ నౌకానిర్మాణమును ముగించవలెనని నిశ్చయించు కొనిరి.

యధ్యక్షులను నిమిత్తము వాషింగ్టనులో 120 లక్షలు మొదటివాయికాదు చందాలు వేయబడినవి. ఇది వర కపుడే 160 లక్షల చందాలు వసూలై నవి.

దేశరక్షక బలము:—పశ్చిమోత్తర పరగణానుండియు, పంజాబునుండియు దేశరక్షకబలమున తేదగోరుచు వెట్టబడిన దరఖాస్తులు భారతీయశాఖయందు 638 గలవు.

ఆస్త్రియనుల వాయువాగ్ర లిల్లు ప్రకటించుచున్నవి. ఇస్త్రియనుల పడచుటితీరచున్న వెల్సుప త్రనములపై ఇటలీ వైమానికులు బొంబులను ప్రయోగించిరి. బ్రియన్సియముగ నేగుదెంచుచున్న శక్తులై మాకులును మావై మానికులు సార దొలిరి.

సిటీ ఆఫ్ ఏర్లన్న అను పొగయొడ న్యాయాగ్ర నుండి పయనగుచు ఆగష్టు 10 వ తేదీని మునిగిపోయినది. నిండు బరువుతోను 97 గురు ప్రయాణికులతోను ఈపొగ యొడ సోవుచుండెను. 7 గురు మునిగి పోయిరి. మందుగనిని తాకి పొగయొడ మునిగని విచారణసంఘమువారు తెలిపిరి ఆరుమాసములవరకు కస్తాను పరిశీలేలు రద్దు చేయబడినది.

ఒకనిభాగ్యము మరియొకడు తీసికొనిపోవుట:— ఒ. ఇ. వెల్మ్యాటు అను నదిను 1903 వ సంవత్సరమున వివా హము చేసికొని రెన భార్యతో గూడ ఒకకత్తాలో కాక్ వెంటుకొన్న నెం24వ గృహముందు నివసించుచుండెను. వెలె స్క్విర్లలో నొక గృహముందు నివసించుచుండెన దల్లియు. జె. కిడ్నీయను నతడు వెల్మ్యాటు అను నతని యెడల స్నేహభా వము కలిగి వారింటికి తరచుగ వెళ్లుచుండెను. ఈ సంవత్సర మున ఏప్రిలు నెలలో కిడ్నీ వెల్మ్యాటు నతని తనతో గూడ త్రిసికొనిపోయి నాటికొండయు ఆమెతో కాపురము చేయు చుండెను. వెల్మ్యాటు కిడ్నీవై కేసుచేసెను. కిడ్నీకి వారంటు పంపబడెను.

United Provinces

A Soldier Charged with Cheating

AGRA, September 4. Before the court of Mr. T. Howood, I. C. S., Joint Magistrate. Agra, a young man named Stephen Hobson was put on his trial, who masqueraded as a military officer, cheated several business houses here, in the Punjab and Bombay. He was born in America of English parents. When the war broke out he gave up his business as electrical engineer and joined the Gordon Highlanders as a private. He was in the battle of Mons and was wounded threetimes. He went back to England invalided, came out to India with a draft and was in the troop train disaster in Sindh. He arrived at Nowshera, deserted and got to Karachi where he was arrested and brought back.

He again deserted, got to Lahore where he bought the Lieutenant's uniform and went to Amritsar. There he procured a check book from the Bank, proceeded to Amballa and Agra obtaining meanwhile about Rs. 1500 by means of cheques.

He Chummed with Pretty Girls.

At Agra he stayed at Lauries Hotel and bought goods extensively from local merchants. He then slipped away to Bombay, stayed at fashionable hotels cashing cheques to the value of about Rs. 3,000. He intended boarding a homeward bound steamer but happened to meet some pretty girls with whom he chummed up and forgot all about going home. While at Bombay

He Stood as Right Hon'ble Stephen Hobson

and was entertained by a leading Indian Chief. Subsequently he attracted the notice of Inspector Kilcein of the Bombay C. I. D. who shadowed him and eventually he was to use his own words, "scopped". The Magistrate explained to the prisoner that he could claim trial by a jury, but he waived his right to do so. Formal evidence of identification was then given by Mr. C. Hilton, Manager of the Agra Co-operative Stores. Mahomed Yusuff of Messrs. Allah Bux and Co., Mr. Sibumal of Messrs. Ganeshbilla, and Sons, and other victims.

He Smilingly Pleads Guilty.

The prisoner is at present undergoing sentence of 23 months imprisonment passed on him at Bombay. Mr. Howood framed charges under Section 420 I. P. C. The prisoner smilingly pleaded guilty. The case was adjourned.

Calcutta

A Jaina Philanthropist's Death.

CALCUTTA, September 4. Death occurred yesterday afternoon of Rai Budree Das leader Bahadur Nookin a well-known jeweller. He was the of the Jains and the donor of a well-known Paresnath temple at Manikola a place of Jain pilgrimage. He was a Collector of historic jewels which were exhibited before the late King Edward VII when he visited India as Prince of Wales. The deceased started a Pujaracol for old animals at Sodapur and founded several temples, schools and Dharamshalas in different parts of India.

Meeting of Bengal Legislative Council.

CALCUTTA, September 4. A meeting of the Bengal Legislative Council was held this morning at Government House, H. E. Lord Ronaldshay presiding. There was a good attendance of non-official members. There were no fewer than 80 questions put by non-official members, and answered by the Government. In reply to questions by Mr. Akhil Chandra Datta the Hon'ble Mr. Kerr said that the total amount expended in all for the last five years by the Criminal Investigation Department in Bengal was Rs. 26,96,936 which included expenditure on both Crimes and intelligence Branch. The amount passed by the Government under this head for 1917-18 was Rs. 7,90,000.

In reply to another member the Government laid on the table a statement showing that during 1916 there were 567 cases of dacoity of which 88 ended in conviction. In reply to the same member the Hon'ble Mr. Kerr said that warnings under the Press Act had been issued to seven newspapers during the last three years informally and attention had been drawn to objectionable articles on other occasions. The Government did not consider that it would be in public interest to publish the names of newspapers concerned or reasons for warnings.

Attempts on Police Officers' Lives.

In reply to Babu Surendranath Roy the Hon'ble Mr. Kerr said that during the last five years attempts had been made on the lives of 30 Indian Officers of the Bengal Police by the members of the revolutionary party. No such attempts had been made on the lives of Anglo-Indian members of the force. The Anglo-Indians were not as a rule concerned in the investigation of revolutionary crime.

In reply to the Hon'ble Bhupendra Chandra Roy the Hon'ble Mr. Donald said that the Local Government were aware that prices of dhooties and cloth have risen recently. Special enquiry into the circumstances leading to this result is contemplated at the main facts relative to the effects of manufacture and freight are known and it is to these effects in general that rise may be due. At present advised the Government do not consider that there is cause for action under any ordinance to regulate the prices in the matter of imported cloth.

Sir S. P. Sinha's Ghee Adulteration Bill.

After questions were answered the Hon'ble Sir S. P. Sinha introduced an Emergency Bill to amend the Calcutta Municipal Act with special reference to ghee adulteration. Sir Satyendra in introducing the Bill said that the existing law had failed to check the practice of adulterating ghee and selling adulterated ghee in Calcutta.

In view of the evil resulting from widespread adulteration it was considered necessary that more stringent measures should be taken to provide for the purity of article and to penalize manufacture storage and sale of ghee that was adulterated. In this Bill a definition for adulteration had been introduced by which ghee must not consist of any article which was not extracted from milk. The penalty imposed under the bill for offences ranged from fine of Rs. 200 to 1000. The Bill was taken up for consideration after suspending rules of business and passed.

Punjab

Indian Defence Force.

LAHORE, September 4. The total number of application for Indian Defence Force for the Punjab and Northwest Frontier Province, non-British section, is 638.

Ludhiana Alleged Bribery Case.

LAHORE, September 4. The Ludhiana alleged bribery case in which Mr. E. T. Bhai, Extra Judicial Assistant Commissioner, is being tried for corruption under section 161 Penal Code, is proceeding before Mr. Boyd, Special Magistrate. Evidence in the first case, in which Mr. Taj Bhai is alleged to have received a bribe of 100 Sovereigns in his capacity as Magistrate in the case under section 304, Penal Code, in consequence of which the accused is said to have been let off with a fine of Rs. 200 only is finished. The second case in which Mr. Taj Bhai is said to have received a bribe of Rs. 300 from one Alla Bakhs, plaintiff in the case pending before him through his Khansama Nabi Bakhs, who also is said to have got Rs. 50 for acting as go between, is going on now. Both Khansama and Alla Bakhs have given evidence as to the bribe being paid. The former also confessed having received Rs. 50, and some evidence corroborating the above version in certain respects and stating that the case was decided in favour of Alla Bakhs in consequence of the bribe, was also given.

Arguments in the other bribery case in which Mr. Harukh Singh, Barrister and Sub-Judge, was charged and tried for similar offences before Mr. Hilton, at Montgomery, are over and judgment will be pronounced this week.

Bombay

Mr. Brewin's Civil Suit Dismissed.

BOMBAY, September 4. Mr. Justice Beaman has dismissed the suit filed by Mr. Archibald P. Brewin, late General Manager of the "Bombay Chronicle" claiming Rs. 3840 as damages for breach of agreement of service between him and the defendants, the Indian Newspaper Co. Ltd., proprietors of the "Bombay Chronicle". The Judge holding there was no cause of action against the defendant company dismissed the suit with all costs.

Burma

Adulterated Ghee in Burma.

RANGOON, September 4. The question of adulteration of ghee in Burma was considered at a largely attended public meeting held at Karen this evening Dr. P. J. Mehta, M. D., Barrister at Law, presiding. After several speakers had spoken on the subject the following resolution was carried: The citizens of Rangoon have learnt of ghee and butter being sold in Burma adulterated with tallow lard and animal fats and they take this opportunity of declaring the use of such ghee and butter is not only injurious to health but is against their religious feelings and they humbly request the Government to stop the importation of manufacture and keeping in godowns and shops of such ghee and also prohibit such sale by the introduction of an emergency legislation with necessary penal clause which would eventually stop importation and manufacture and sale in similar manner to that proposed by the Bengal Government. The resolution was to be communicated to the Lieutenant-Governor. The last resolution was that in the opinion of the meeting it was desirable that various communities should take steps to prohibit the use of such ghee and butter by their respective principals as they may consider consistent with their tenets and principles. The meeting further recommended such steps be taken as will increase the production of ghee and butter in the province at an early date as increasing demands for those commodities are very great.

Deck Passengers' Committee.

RANGOON, September 4. The sixth sitting of the Deck Passengers' Committee under the Chairmanship of Mr. J. P. Hardiman, I.C.S., was held to-day and after half a dozen more witnesses were examined the enquiry adjourned to tomorrow. Evidence was adduced setting out the following complaints viz beating of Deck passengers by I.S.N., Durwanas and Policemen, exorbitant charges demanded by company's coolies for carrying of luggage, inadequate latrine accommodation on board the steamers, payment of extra sums for securing better accommodation on the second deck, unnecessary delay in medical examination, insufficient time allowed for passengers at the time of embarkation, inadequate wharf accommodation prior to passengers embarking, incivility of customs officers, overcrowding of steamers, want of separate accommodation and lack of medical attention to women, and difficulty in getting tickets. Suggestions were offered for intermediate class accommodation to be provided by the company, erection of lashed at Wharf for sheltering passengers from the sun and rain, better accommodation on board and necessary steps to be taken for remedying the above grievances.

BRIEF TELEGRAMS.

The Hon'ble Mr. Bhupendranath Basu left Bombay for Calcutta yesterday by the Nagour mail.

H. H. the Lt. Governor has accepted the generous offer of Rs. 1000 each from the Hon'ble Mr. L. Chiv Tsong and Messrs. S. R. Reddier and H. Krishna Pillai for investment interest to be spent in prizes for successful students of Burma Government Medical School Rangoon, Inspector General of Civil Hospital, Burma, Secretary to the Burma Government and donors are appointed trustees for each of the funds money to be invested in Co-operative Central, Upper Burma in the joint names of Trustees

THE GREAT WAR

Kaiser's Plots: Further Exposures

Riga Abandoned by Russians: German Progress

Enemy's Objective Petrograd Railway

CAPTURE OF PETROGRAD A STUPENDOUS UNDERTAKING

AMERICAN PREPARATIONS FOR WAR IN FRANCE

[Reuter's Agency.]

Russian Front

Russians Abandon Riga.

Important German Advance. Direction of German Offensive.

LONDON, September 4. A Russian wireless communique says:—The Riga region has been abandoned owing to the threatening situation westward of Riga. We have retired to the line Bildershof-Medenidalem. In the direction of Ikakul the enemy has penetrated our positions on the Jaegel River. Some of our detachments voluntarily left their positions and retired northwards. We repulsed attacks with heavy losses in the direction of Focsaui.

The crossing of the Dvina seems to have been effected eighteen miles above Riga. The German thrust is for the moment directed against the Riga-Petrograd Railway. The German offensive on the Mitau Road is also ominous, as the latter is the main thoroughfare across the Tirul Marsh.

LONDON, September 4.

A wireless German official communique says, "Riga been taken."

Riga Evacuated.

Fortification Blown Up.

Enemy's Advance

LONDON, September 4.

The Russian communique says:—We evacuated Riga yesterday morning, blowing up fortifications south of the Dvina bridges. Our retirement continues north eastward. Enemy ships are now shelling the Riga coast villages. In the direction of Ikakul, enemy dislodged our troops in Great Jaengel and penetrated our positions on a front of thirteen versts. They have occupied Valdenode. We are retiring northwards. Measures have been taken to readjust our front. Our troops failed to withstand enemy pressure in the region of Mildep, Ryunak and Eransen and we retired north-east.

Advance on Petrograd Possible.

Opinions on the Situation.

After the recent happenings on the Russian front the fall of Riga was not unexpected. It is too early to speculate on the possibilities arising from it. But it is recalled that General Korniloff solemnly warned the Moscow Conference that if the army does not help us to hold the shores of the Gulf of Riga, the way to Petrograd lies open. While it is recognised that, owing to the great distance, an advance on Petrograd would be a stupendous undertaking, it is possible that the German high command has decided that there will never be a better time to make the attempt than now when confronted by the melting of the Russian Army.

Some military writers are of opinion, that the season is too late for such an operation.

The "Westminster Gazette" says the attempt would be madness with such forces as the Germans have and with the winter coming.

Other writers point out that the German Baltic fleet may operate in the rear of the Russian army and that this will probably lead to interesting naval developments elsewhere. However, almost everything depends upon whether General Tcherbacheff, who recently took over command of the northern front has sufficient, dependable troops.

Onward with God!!

Kaiser's Bombast.

LONDON, September 4.

AMSTERDAM.—The Kaiser has telegraphed to Prince Leopold of Bavaria captor of Riga: "Congratulations on your fine success due to firm leadership and steel-hard will to victory. Onward with God."

French Front

Enemy Attack at Hurtebise Smashed Up.

LONDON, September 4.

The French communique says:—Our fire smashed up attack in the region of Hurtebise Farm by enemy detachments with heavy losses. Our reconnaissances penetrated enemy salient east of Sapienneulles yesterday by surprise, and killed and captured the garrison after a lively engagement. We carried out an important raid on both sides of Sovaincommippy road in Champagne last night. We penetrated enemy front line on a front of

eight hundred metres, destroyed great many gas tanks, blew up dugouts and brought back forty prisoners, four machine-guns, trench mortar and much material. German aeroplanes bombed Dunkirk and Calais and the region of Duncerville north of Nancy. There were several casualties at Oudainbut damage was insignificant. French aeroplanes dropped fifteen and a half tons of bombs on aerodromes, bivouacs and railway stations including Metz and Cambrai causing important damage. Thirteen German aeroplanes were brought down.

Destroying Germany's Forces.

Results of a Month's Fighting.

LONDON, September 4.

Reuter's correspondent at the French Headquarters says:—Since the beginning of the battle of Verdun ten German divisions have been withdrawn on account of losses. The enemy has now seven divisions in line on both banks of the Meuse. Therefore, seventeen German divisions are in process of exhaustion by the operations begun on August 20th. Since the beginning of August the enemy has been obliged to withdraw thirty divisions facing the Franco-British army in Belgium. The enemy altogether has had forty-two divisions in the Flanders battle. Therefore, in a single month, the Allies have put forty German divisions out of action and at present nineteen others are being reduced by the same methods to the same condition.

A French communique reports lively cannonading on the left of the Meuse.

British Front

Enemy Cannonading.

British Aircraft Active.

LONDON, September 4.

A British communique says:—Our fire drove back a raiding party south west of La Basse. There was considerable enemy cannonading northward of Ypres. Our aeroplanes dropped three tons of bombs on enemy aerodromes with good results. We brought down two aeroplanes. One of ours is missing.

Line Advanced at St. Julien.

LONDON, September 4.

F. M. Sir Douglas Haig, this afternoon, says:—We have advanced our line north-east of St. Julien. We made a successful raid north of Lens and drove off raiders south-west of La Basse.

Aerial Warfare

Bruges Docks & etc., Bombed.

LONDON, September 4.

The Admiralty says:—Naval aircraft on Sunday night bombed docks, submarine shelters, and Railway sidings, at Bruges, causing a fire to break out at the lockgates of the Ecluse Canal. We bombed Varsenaere aerodrome yesterday morning. Six aeroplanes attacked one of our machines which shot down one of the Enemy. Other combats occurred; one of our machines is missing.

Another Air Raid.

British Aircraft Pursue Raiders.

LONDON, September 4.

A British communique says:—Enemy aeroplanes crossed south-east coast at eleven last night and dropped bombs on various places. No reports regarding casualties or damage have yet been received. A number of our aeroplanes pursued the enemy.

War Loan Heavily Oversubscribed.

LONDON, September 4.

WASHINGTON.—A first instalment of twelve millions for the War Loan has been heavily over-subscribed. Subscriptions already amount to sixteen millions.

Italian Front

Pola Harbour Bombed.

LONDON, September 4.

The Italian Official communique says:—Thirty aeroplanes bombed military works and fleet in Pola Harbour and Fasana Canal. Nine tons of bombs were dropped causing destructive fires.

TELEGRAMS.

Several Towns Bombed.

LONDON, September 4.

A wireless Austrian official communique says:—Italian aviators bombed several towns on the west coast of Istria. Our aeroplanes drove back an air squadron making in the direction of Trieste.

Italian Aeroplanes Over Vienna.

LAHORE, September 4.

LONDON, September 3rd.—The "Petit Journal's" Turin correspondent says that five Italian aeroplanes recently dropped manifestoes announcing Italian victories in Vienna.—(C. and M. Gazette.)

Germany

To Make Baltic a Closed Sea: Kaiser's Plots with the Tsar.

LONDON, September 4.

The "New York Herald" publishes the text of telegrams exchanged between the Kaiser and the Tsar regarding the Baltic and Denmark. They show that after the meeting between the two Emperors at Suorkoo the Kaiser in agreement with the Tsar undertook the realisation of a scheme to declare the Baltic a closed sea. But owing to the resistance of Denmark and the threatening attitude of Great Britain the Kaiser decided in 1905 in the event of war with Britain to treat Denmark as he treated Belgium later, namely, to occupy neutral Denmark with his armies in order to secure advantages which Denmark refused by declining to join the Russo-German Combination.

The Final Telegram.

The Kaiser's final telegram to the Tsar, dated 27th November 1904, says: "No day serious news reached me from Port Said and Cape Town. There is now no time to be lost. No third power must hear even a whisper about our intentions before I conclude the Convention about the coaling business." The Tsar replied agreeing to the necessity for a permanent understanding between the respective governments. Nothing further eventuated.

British Papers' Comment.

The British and Allied newspapers make a feature of the correspondence between the Kaiser and the Tsar as throwing lurid light on the poisonous methods of German international dealings and the appalling danger of autocracy controlling diplomacy. In its completeness the correspondence which continued throughout 1905 and perhaps later leaves one guessing why the plot failed out it seems certain that it was owing to the growing Franco-Russian re-approachement before and during the Algerias conference. The "Times" says that the correspondence is a fresh proof of the Kaiser's insincerity. It points out that this was the man who furnished Britain with a plan of campaign against the Boers. Who can trust his honour and good faith? Yet it is on this rotten foundation that peace fanatics desire to build the future safety of the world.!!

Germany's World Policy.

Its Dangers Exposed.

LONDON, September 4.

The "Times", in an article on Germany's grandiose world policy, says Germany's overseas policy is essentially "macht politik, whatever may be the garb it wears for the moment. Germany wants back her colonies not primarily for their economic value, but for their military value. She aims at a great militarist state of Negroes commanded by German officers, and disciplined by them in German methods of warfare. They want such a State with its own supplies, its own munitions factories, and its own naval bases, because it would dominate the African continent and destroy the security of the Mediterranean and the Suez Canal. It could be easily linked up with Central Europe which it could flood with black armies and threaten from a score of naval bases the Cape Route to India to Australasia, and the Far East, and thereby prevent England from again concentrating her full naval forces in the North Sea.

U. S. Reply to the Pope.

Germany Profoundly Impressed.

LONDON, September 4.

AMSTERDAM.—It is reliably stated that President Wilson's reply to the Vatican has profoundly impressed German political circles. It is expected that Herr Erzberger, at the next meeting of the Reichstag, will demand the immediate installation of a Government responsible to the Reichstag. It is also expected that he will propose that the allegiance of Alsace-Lorraine should be decided by the inhabitants of the Provinces and that there be a general disarmament after the war.

The Rhine-Danube Canal.

LONDON, September 4.

AMSTERDAM.—The King of Bavaria in a speech at Nuremberg announced that the construction of the Rhine-Danube Canal was agreed upon. It would be navigable for twelve hundred ton boats.

Russia

General Gurko to be Banished.

LONDON, September 4.

PETROGRAD.—It is reported that Government has decided to banish General Gurko.

Russian Currency Figures.

LONDON, September 4.

The following figures are taken from the current return of the Russian state Bank compared with July 1914: Stock of gold 130 millions sterling compared with 160 millions. Gold balance abroad 230 millions compared with fourteen millions. Note circulation 1467 millions compared with 163 millions.

మా కలకత్తా జాబు.

[మా స్వకీయ విలేఖరుని వద్దనుండి]

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1:

మా పత్రికకు కొంతకాలము కమిటీవారి తీర్మానములను విస్తరించుట నాగ్రహించుటకు గాని చెప్పినట్లు, నాకారణములేక నేను బాహ్య సంఘమున జేసిన దలపడి రినియూవాసియుంటిని. కొంతకాలము కమిటీవారి తీర్మానమును విన్నంత నే నరే కమిటీవారి నాథానముగా రిని 'యహంకార భరిత'మని నడిపినట్లు అనుభవమును ప్రకటించుచున్నది. గురువారమునాడ దాహ్య సంఘమున జేసినవారి సంఖ్య రమారమి నూటయిరవది యిది. కాని వీరింద 25 రూ. పుచ్చుకొనను నియు వీరు సభ్యులుగా జేరుటకు వలసపడెదననియు దాక్తరు ప్రభుత్వ నాథ బెంట్లీ గారు వచ్చించి, వారియొద్ద భవమును క్రిమి ఫారమును పుచ్చుకోవలదని ఆహ్వానమును వారి గుమాస్తాను ఆహ్వానించెను. ఇది చూచి 'కార్యదర్శులలో నొక్కరైన బి. కె. లాహిరీ గారు నమాస్తా పుచ్చుకొననిచో నామ పుచ్చుకొనెద'మని వచ్చించి భవమును క్రిమి ఫారములను బుచ్చుకొని సభ్యులను జేర్చుకొనిరట. ఈ యంశములు నేటి యుదయమున 'అనుభవజ్ఞుల పత్రిక'లో బి. కె. లాహిరీ గారు ప్రచురించిన లేఖను బట్టి విశద మగుచున్నది.

ఆహ్వానసంఘము సమావేశము

ఇంకొకటను నేను వ్రాసియుండిన విషయములను గూర్చి విలేఖనము జేయుచు లేవు. కాని ఈవారము విషయములను గూర్చి మాత్రము తీవ్రమైన విలేఖనము జేయుచు కావచ్చుచున్నది. ఆహ్వానసంఘ సమావేశమున జరిగిన చరిత్రనుగూర్చి మూలములను ప్రకటింపబడినది. 'అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు' వారు ప్రచురించిన చోకటి. మోతీలాలు ఫూలేగారును మిటి 218 చుండియును ప్రకటించిన వృత్తాంతముకంటే. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులుగా నుండిన రాయు వైకుంఠ నాథ సేనుగారును గుటి య్యవినాయకులగును ప్రకటించిన వృత్తాంతమును మిటియుకంటే. ఈ మూలములను నిజమనకే మీ పత్రికా కార్యకర్తలనును జేరయుండును గాన వివరములు వ్రాసు నక్కరలేదు. ఈ మూలము వృత్తాంతములను గూడ నిన్నటి యానంతరము ప్రకటించుటకు ప్రకటించబడినది. కాని 'బెంగాలీ' పత్రికయందు మాత్రము గాని వైకుంఠనాథ సేనుగారు చెప్పెడివృత్తాంతమే ప్రకటింపబడినదిగాని కేక్లిన రెండును ప్రకటింపబడి యుండలేదు. నేటి యుదయమున 'బెంగాలీ', 'అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు'ను జేరెంటు వారును వశపటమకొనినారనియును, వారు ప్రకటించిన వృత్తాంతము కల్లుదనియును, వ్రాయుచున్నది. యూరోపియనులకుం జెందిన 'అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు'కు వాతాంతగా బెసంటు వాడులవై (లేను యేల కలిగినా యని పలువు రాక్ష్మ్యము చెందుచున్నాడు.

నేటి యుదయమున వెలువడిన 'బెంగాలీ' పత్రికయు నమృతబజారుపత్రికయును గూడ నాహ్వానసంఘ సమావేశవృత్తాంతములతో నిండియున్నది. వివాదసారాంశమేమో చదువరు తెలుగుదురు. కొంతకాలమును సంతకముచేసి 25 రూ. చెల్లించిన ప్రతివాదులను ఆహ్వానసంఘసభ్యుల డగునని బెసంటువాడుల వాదము. కాని యిట్లు క్రిమిను సంతకము చేసి భవము చెల్లించినవారు ఆహ్వానసంఘమువారి యామోదమును బడసినగాని సభ్యులు కావలగు రని రెండవపక్షమువారి వాదము. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులను, నల్లుగు కార్యదర్శులను, 21 సభ్యులను రెండవపక్షమువారు. ఆహ్వానసంఘము, ముగ్గురు కార్యదర్శులను, 214 సభ్యులను మొదటిపక్షము వారు. నేటి బెంగాలీపత్రికయందు నెవరు సభ్యులైనదియు, నెవరు సభ్యులుకానిదియును ప్రకటింపబడినది. సంపాదకీయమున బెసంటువాడులవద్ద తీవ్రముగా ఖండింపబడినది. నేటి యానంతరము ప్రకటింపబడినది. వీనినిబట్టి సురేంద్రనాథబెంట్లీ గారు క్రిందటి సభయందు యే. సి. బెంట్లీ గారి నాయమును ఆహ్వానసంఘము వారామోదించకపోయినను భవముచెల్లించి క్రిమి నంగీకరించు

నమకాలికాభిప్రాయములు.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము: ప్రత్యేకాంధ్ర మహాసభ

ఈవైఖరితో ఆగస్టు 21-న తేదీ "ఆంధ్రపత్రిక" యందు బ్రచురింపబడిన ప్రధానవ్యాసము నీపత్రికయందొక చోట బ్రచురించితిమి. కాని సూచనలను గమనింప చూచి పుచ్చున్నాము. గాజధాని మహాసభయొక్క ప్రత్యేకప్రతినిధి సభ, గతనెల 21-22-న తేదీలలో మహాసభను జరపబడినది. ఆసభకు ఆంధ్రదేశ ప్రతినిధులంతగా వచ్చియుండలేదని "ఆంధ్రపత్రిక"లో నూచింపబడినది. ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగ నెప్పటినుండియు ప్రతినిధి మహాసభ నేర్పరచితిమో, అప్పటినుండియు గాజధాని మహాసభతో నాంధ్రులంతగ జోక్యము కలుగజేసికొనుట లేదని యెల్లవారి దెలిసినవిషయమే. ఆంధ్రుల యుద్దేశ్యముల బెలుపలయున్న, ఆంధ్ర మహాసభనే ప్రత్యేకముగ గూర్చుటయును. ఈవిషయ మాంధ్రనాయకులకు తోచకుండుట కను శోచనీయము.

చుదరాసునందు 21-22-న తేదీలయందు జరిగినసభకు ప్రతినిధులుగ వెళ్లిన యాంధ్ర యువకులలో గొందరు కీ విషయము నుద్రించి, యాంధ్ర నాయకుల మని గుండెలు చరచుకొనుచున్న గొందరితో నుచ్చటింపగ, నల్లు సే నానీయవచ్చునని యధాంగీకారముగనో, పూర్ణాంగీకారముగనో, తల తొలగజేసికొనుట దెలిసినది. నాడుగాని తదితరులు గాని జోకంపములుచేయుటతో నెఱవేరున జేరి గుఱులేదు. ఆంధ్రమహాసభాస్థాపితోప సంఘము వారందరు గూర్చి తమ ప్రత్యేకసభను కావించుకొని యందు నకుటల తీర్మానములకు రచ్చి యీ మాసాంశపు మూడవ తేదీ-23-న నాడులలో, దేశమధ్యమున రయిలు మార్గముల కూడలియగు బెజవాడయును, మహాసభను జరపవలయును. అట్లుకాక, గాజధాని ప్రాంతమున గతనెల 21-22-న జరిగిన స్థాపితోపసభయపు 23 తీర్మానము ననుసరించి చెప్పి పురలో స్థాపితోప సంఘమువారు కూడుగతు నేచియుండినచో నిరసకున్న యా గాత్రకారము నెప్పుడను 22-న తేదీ గాని, యా సంఘమువారు చూడుట నీచులేదు. ఇక నపుడు వారు తీర్మానించి తప్పక నకు ప్రయత్నములు కావించ మొదలిడినచో, అక్టోబరు 20-21-న తేదీలయందు మహాసభను జరపుటకు నీచులేదు. ఆ తేదీలలో దనరా మహాసభములు జరపబడుచుండును. మహాసభ కలకత్తాను నందుకొని పనులు జరపుకొనువారలకు నీలుండదు. అదియును కాక, ఇంక రెండుమాసములకు, హిందూదేశము కార్యదర్శిగా గగుమాంటేరు దొరవారు హిందూదేశమునకు వచ్చియైన యుండును. లేక మార్గమున నయిన నుండవచ్చును. లేనా, యా ప్రయత్నములలో నైన తప్పక యుండును. వారు ప్రయత్న తొందలలో నుండు సమయమున, మన ప్రాంతము వారిచేరిపోకవు. కాకతీయులు సంచించి బడిపోవును అందువలన నంతగా లాభకారి కానేరదు.

స్థాపితోపసంఘమువారి కార్యవారములను మోచు గనున్నది. దేశమంతయు నాంధ్రరాష్ట్ర సమస్యను బూర్తిగ నొప్పుకొనుట లేదను విషయము మన మహాసభా తీర్మానముల బట్టియే తెలుచున్నది. ఏకగ్రీవముగ నన్ని జిల్లాలనా ముగ నెపుడు రాష్ట్రతీర్మానమునకు వస్తుమో, అపుడుగాని ప్రభుత్వమువారు మనతీర్మానములయెడల గౌరవముంచరు. మన నాయకులలో నేయే కాభిప్రాయ మింతవరకు సమకూడదయ్యె.

టచేతి వోటును కప్పకారముకలదని యంగీకరించినట్లు గ్రహించదగియున్నది. రెండుపక్షముల వారలకును రాజీనామామయను నూచనలు కనపించుట లేదు.

వంగభాషాపత్రికలు

మా కలకత్తాలో వంగభాషయందు మూడు దినపత్రికలు ప్రకటింపబడుచున్నవి. అందు 'బెంగాలీ' మహాపత్రికకు సురేంద్రనాథ బెంట్లీ గారు సంపాదకులు. 'నాయక' పత్రికకు పంచగోపిదేవుని గారును సురేంద్రనాథ సమాజపతిగారును సంపాదకులు. 'నమమతి' యను పత్రికకు దేవేంద్రనాథరాయు గారు సంపాదకులు. బెంట్లీ గారి 'బెంగాలీ' పత్రికతప్ప తక్కిన దేశభాషా పత్రికలన్నియు మోతీలాలు ఫూలే మున్నగువారి వాదమే న్యాయమైనదని సంపాదకీయములు వ్రాసినది. 'భారతి' పత్రికా సంపాదకులగు అంబికాప్రసాద బాజిపాయి గారు కృతజ్ఞులమితి సభ్యులగుట సుప్రసిద్ధమే. కావున నా మాన్య జనాభిప్రాయము బెసంటువాడుల పక్షమున నే యున్నదని గ్రహింపవచ్చును.

తెలియనివారిని యొప్పించుట యొకటి. సులభసాధ్యమో యెల్ల రకును దెలిసిన విషయమే. తెలిసి తెలియనివారిని గూడ, కొంచము బ్రయత్నించిన యొప్పింపవచ్చునుగాని, శ్రమయంతయు నాంగ్లేయ విద్యాపరిపూర్ణులై నాయకులను చెప్పికొనుచు నధికారులయొద్ద నాట్యమాడువారితో నేయున్నది. ఇందులకు బ్రయత్నించుట మేల్కొనినవారిని నిద్రలేపుటవలె యుండును. ఈ సమయమున కేవలదేశోద్ధరణయే మనమునందుచుకొని, యేదిగమగు స్వభావాపేక్షనుగాని మనమున జొరనీయక ప్రతివాదుకు తమతమ మండలములలో నిప్పటినుండియు సంచారము చేసి, రాష్ట్రతీర్మానమునకు బ్రజల్లురు సుముఖులగునటుల బ్రయత్నించుట యత్నంతావశ్యకము. ఈ సందర్భమున "ఆంధ్రపత్రిక" యందు ఇట్లు నూచింపబడినది:—

"జాతియోద్యమము ముందంజవేయుచున్నపుడు జాతియోద్యమాంతర్గామగు ఆంధ్రోద్యమము కీర్ణగమనమును జూపలేదు. జాతియోద్యమ త్వరితగమనముతో దులభాగలేక పోయెను. ఆంధ్రోద్యమాదర్శములగు హిందూదేశమున దెల్లదలల న్యాపింపజేయులేకపోయెను. రాష్ట్రాదర్శము హిందూదేశమున దన్ని సంఘములయందును న్యాపించియున్నయెడల, స్వపరిపాలనావిధానమున రాష్ట్రవిభాగము ప్రథమసూత్రముగ నిపుడు పరిగణింపబడెడిదే. సామాజ్య భావననిర్మాణ సభలోని ఆంధ్రసభ్యులు, ప్రజా ప్రతినిధుల విధానము నేర్పించుటలో తాము విశేష జోక్యము కలుగజేసికొంటిమని యిటీవల నుపన్యసించియుండిరి. వీరు సంపూర్ణరాష్ట్రవాదులు. వీరైనను, రాష్ట్రవిభాగము స్వపరిపాలనమునకు మూలాధారమని నెక్కి, చట్టాంగీకరించినటుల గాన్పించెను. జాతీయ జీవనమునందు నొక సునిర్ధారణ మేతెంచినపుడు జననమొంది సత్వరాభివృద్ధి గాంచిన ఆంధ్రోద్యమము తిరిగి నురియుకమాను జనించిన సంఘటనములలో పూర్తిగ పాల్గొనలేక పోయెను. ఈ లోపమే ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధికి చేరువు గయ్యెను."

అను నభిప్రాయములతో మేమును నేకీకరించుచున్నాము. పట్టుదల యెపుడును సజ్యమౌదును. ఏక చిగువున ఉండిన నే గాని కార్యకామములు కానేరను. అలసటతగదు. మనకు రాష్ట్రోద్యమముపట్ల గల పట్టుదలయు, ఆదర్శములును, మాంటేరు దొరవారు హిందూదేశమున కనుగొడక పూర్వమే హిందూదేశముల కెల్లగతును వారుగ జోధపడవలయును. లక్ష్యా పట్టణమున జరిగిన హిందూదేశము మహాసభకు బ్రతినిధులుగ వచ్చినవారి కెల్లగతును, స్థాపితోపసభ కార్యదర్శి గారు, ఇందుతో సంబంధించిన పాత్రము నొకరని బుచ్చిచెట్టిం చిరిగాని, తిరిగి యందునుగూర్చు నుండోశనము ఇతరరాజధానులయందు దెచ్చుటను గాన్పించలేదు.

కనుక వెంటనే స్థాపితోపసంఘమువారు వారము పది దినములలో ప్రత్యేకసభను గావించుకొని, ప్రత్యేకమహాసభను జరపుట కేర్పాటులజేయుటతోబాటు రాష్ట్రతీర్మాన మేక గ్రీవముగ నన్ని జిల్లాలవారును నొప్పుకొనుటకు దగు ప్రయత్నములజేసి, యావిన్నపమును మాంటేరు దొరవారికంపి, హిందూదేశమునకు వారు వచ్చునోరేపుట ఇది రాష్ట్ర ప్రయత్నము గూడ నీయవ్యమగును సుముఖులుగ నుండునటుల జేయువలసి యున్నది. ఇటులజేయుట సామాన్యగురు పని గాదనియు, విశేష కృషిప్రయాసలకు లోనుగావలసి యుండుననియు, ఆంధ్రోద్యమావికారములే ఎక్కువగుగ పరిపూర్ణపరిణామగ నుండుననియు, మేము గ్రహించియున్నాము. ఇంతటికేమకు దగిన యాంధ్రనాయకులు లేరపోలేదు. దేశము గొడ్డుపోలేదు. (దేశాభిమాని:—)

ఈనెల 16-న తేదీ చెప్పి పురలో ఆంధ్రపత్రికా భవనమునందు ఆంధ్రమహాసభ స్థాపితోపసంఘసభ జరుగును. ప్రత్యేక ఆంధ్రమహాసభను నిర్వహించు విషయము అంగు చర్చించవలెను.

క్రీ. శేషులగు దళింకపూర్ణరావు గారు:— కృష్ణారావు గారు బందరు హిందూ హైస్కూలునందు సుమారు 30 సం.లు ఉపాధ్యాయత్వ పదవియందుండి మెప్పువడసినవారిలో సుప్రసిద్ధులు. బోధనాశక్తియందంబా ప్రజ్ఞగలిగి విద్యార్థులయందెక్కు ముఅభిమానముతోను ప్రేమతోడను విద్యాబుద్ధులు గజపుయం దెడివారు. వీరు గతనెల 30-న తేదీ గురువారము పూలు 10 గంటలకు విషజ్వరమువలన కాలధర్మము నొందిరి వ్రాయుట కంతయు విచారముగ చున్నది. వైశ్యసంఘాభివృద్ధికరములగు మహాస్వామి లిచ్చి వైశ్యులకు నేదోర్తాకార మున్నదని చెప్ప మహానీయుడగుచో పునవైశ్యులనేకులు గలసి మహావైభవముతో శృణానాటికవరకు బోయి యుండిరి.

